СОВЕТ СТАРОЧУРИЛИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
АРСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ул. Новая, д.52, с. Старое Чурилино, Арский муниципальный район, 422014

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ИСКЕ ЧҮРИЛЕ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ

Яңа урамы, 52 нче йорт, Иске Чүриле авылы, Арча муниципаль районы, 422014

Тел. (84366)57-3-48, 3-06-09 факс (84366)57-3-48, 3-06-09 E-mail: Schur.Ars@tatar.ru.

Иске Чүриле авыл җирлеге Советы
КАРАРЫ

"13" сентябрь 2021ел **№ 29**

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Иске Чүриле авыл җирлеге Советының 2019 елның 13 июнендәге 77 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикас Арча муниципаль районы "Иске Чүриле авыл җирлеге" муниципаль берәмлегенең җирдә файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында мәгълүматы тыңлаганнан һәм фикер алышканнан соң, Татарстан Республикасы Арча муниципал районы "Иске Чүриле авыл җирлеге" муниципаль берәмлегенең җирдән файдалану һә төзелеш кагыйдәләре проектын әзерләү комиссиясе бәяләмәсен һәм 2021 елның 1 сентябрендә үткәрелгән гавами тыңлаулар нәтиҗәләрен исәпкә алып, Татарста Республикасы Арча муниципаль районы Иске Чүриле авыл җирлеге Советы КАРА БИРДЕ:

1.Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы "Иске Чүриле авыл җирлеге муниципаль берәмлеге Башкарма комитетының 2019 елның 13 июнендәге 77 номерл карары белән расланган Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы "Иске Чүрил авыл җирлеге" муниципаль берәмлегенең төзелеш һәм җирдән файдалану кагыйдәләрен үзгәрешләр кертергә һәм аны кушымта нигезендә яңа редакциядә расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталынд (http:pravo.tatarstan.ru), Арча муниципаль районының рәсми сайтында "Җирлекләр бүлегендә бастырып чыгарырга (халыкка җиткерергә).

3. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә дип билгеләргә.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны үз өстемә алам.

Иске Чүриле авыл җирлеге башлыгы Р.Т. Хидиятуллин

Арча муниципаль районы
«Иске Чүриле авыл җирлеге»
муниципаль берәмлеге Советының
13.09. 2021ел, № 29
карары белән
расланды

АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ «Иске Чүриле авыл җирлеге»
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНЕҢ

ҖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЕШ КАГЫЙДӘЛӘРЕ

2021ел

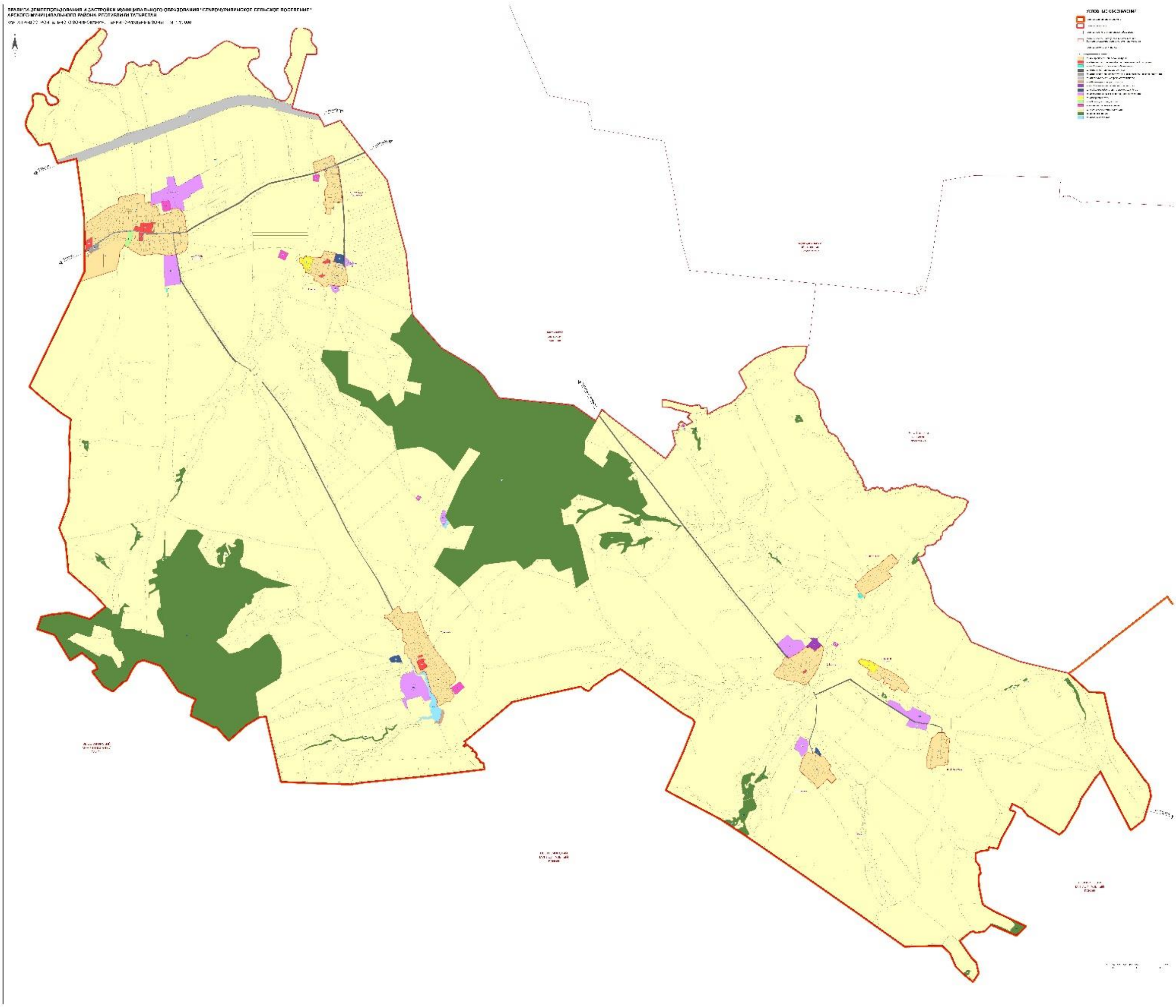

КЕРЕШ 6

I өлеш. ҖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЕШ КАГЫЙДӘЛӘРЕН КУЛЛАНУ ТӘРТИБЕ,

I

II БҮЛЕК. Жирле үзидарә органнары тарафыннан җирдән файдалану һәм

БҮЛЕК. Физик һәм юридик затлар тарафыннан җир кишәрлекләреннән һәм

БҮЛЕК. Җирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча җәмәгать фикер

БҮЛЕК. Җирдән файдалануның һәм төзелешнең башка мәсьәләләрен җайга

VI БҮЛЕК. «Апаз авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр

БҮЛЕК. Шәһәр төзелеше регламентлары җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен, җир кишәрлекләренең иң чик күләмнәрен һәм рөхсәт ителгән төзелешнеңкапиталь

БҮЛЕК. Коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән территориянең мөмкин булган минималь тәэмин ителеш дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм мондый объектларның халык өчен максималь рөхсәт ителә

нче кушымта. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы Территориядән

КЕРЕШ

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Иске Чүриле авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре (алга таба - Кагыйдәләр) - җирле үзидарә органының территориаль зоналар, шәһәр төзелеше регламентлары, аны куллану тәртибе һәм аңа үзгәрешләр кертү тәртибе билгеләнә торган норматив хокукый акты белән раслана торган шәһәр төзелешен зоналаштыру документы.

Кагыйдәләр Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасының түбәндәге норматив хокукый актлары таләпләрен исәпкә алып әзерләнде:

- 2004 елның 29 декабрендәге 190-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы;

- Россия Федерациясенең 2001 елның 25 октябрендәге 136-ФЗ номерлы Җир кодексы;

- 2006 елның 4 декабрендәге 200-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Урман кодексы;

- Россия Федерациясенең 2006 елның 03 июнендәге 74-ФЗ номерлы Су кодексы;

- «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон;

- «Шәһәр төзелеше эшчәнлеген мәгълүмати тәэмин итү турында» РФ Хөкүмәтенең 2006 елның 09 июнендәге 363 номерлы карары;

- «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлеге турында» 2010 елның 25 декабрендәге 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы.

Кагыйдәләрне әзерләгәндә шулай ук Арча муниципаль районы һәм «Иске Чүриле авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге норматив хокукый актларының, муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый һәм шәһәр төзелеше үсешенең төп юнәлешләрен билгеләүче башка документларның нигезләмәләре исәпкә алына.

I өлеш. ҖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЕШ КАГЫЙДӘЛӘРЕН КУЛЛАНУ ТӘРТИБЕ, ҖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЕШ КАГЫЙДӘЛӘРЕНӘ ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТҮ ТӘРТИБЕ

I БҮЛЕК. Гомуми нигезләмәләр

1 статья. Әлеге өлештә кулланыла торган төп төшенчәләр

Җир кишәрлегеннән яисә капиталь төзелеш объектыннан рөхсәт ителгән файдалану төре - җир кишәрлеген яисә капиталь төзелеш объектын файдалануның мөмкин булган ысулы. Җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп, шартлы рөхсәт ителгән, ярдәмче төрләрен үз эченә ала һәм җир мөнәсәбәтләре өлкәсендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукый җайга салу функцияләрен башкаручы федераль башкарма хакимият органы раслаган классификатор нигезендә билгеләнә.

Җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре - җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре, алар белән бергә башкарыла торган рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы рөхсәт ителгән төрләренә карата өстәмә буларак кына рөхсәт ителә.

Шәһәр төзелеше зонасы - территориаль зоналарны билгеләү һәм шәһәр төзелеше регламентларын билгеләү максатларында муниципаль берәмлекләр территорияләрен зоналаштыру.

Шәһәр төзелеше регламенты - җир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалануның тиешле территориаль зона чикләре чикләрендә билгеләнә торган төрләре, шулай ук җир кишәрлекләре өслегендә булган һәм капиталь төзелеш объектларын алардан төзү һәм аннан соңгы эксплуатацияләү процессында кулланыла торган бөтен нәрсә, җир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь зурлыгы һәм җир кишәрлекләренең һәм капиталь төзелеш объектларының рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү, шулай ук чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләргә карата кулланыла торган территорияләргә карата кулланыла торган чикләүләр, территориянең тиешле коммуналь, транспорт инфраструктурасы объектлары белән тәэмин ителешенең мөмкин булган минималь күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектлар өчен территориаль уңайлыкның максималь күрсәткечләре.

Җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектын әзерләү комиссиясе - Кагыйдәләрне әзерләүне оештыру, аларга үзгәрешләр кертү, гавами тыңлаулар уздыруны әзерләү һәм Кагыйдәләрне әзерләү комиссиясе турындагы нигезләмә нигезендә башка мәсьәләләрне хәл итү максатында законнар, муниципаль хокукый актлар нигезендә төзелә торган даими эшләүче коллегиаль орган.

Кызыл сызыклар - гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрен билгели торган һәм территорияне планлаштыру документларында билгеләнергә, үзгәртелергә яисә бетерелергә тиешле линияләр.

Линия объектлары - электр тапшыру линияләре, элемтә линияләре (шул исәптән линия-кабель корылмалары), торба үткәргечләр, автомобиль юллары, тимер юл линияләре һәм башка шундый корылмалар.

Төзелешнең максималь проценты - төзелеш алып барылырга мөмкин булган җир кишәрлегенең суммар мәйданы, җир кишәрлегенең бөтен мәйданына (%) мөнәсәбәте.

Бинаның, төзелешнең, корылмаларның җир кишәрлеге чигеннән минималь чигенеше - җир кишәрлегенең чиге белән бина, төзелеш яки корылма арасындагы ераклык.

Капиталь төзелеш объектлары-җир кишәрлегендәге капиталь корылмалар, төзелмәләр һәм аерым уңайлыклары (түшәү, каплау һәм башкалар) булган биналар, корылмалар.

капиталь булмаган корылмалар, төзелмәләр-җир белән ныклы элемтәдә булмаган һәм конструктив характеристикасы булган капиталь булмаган корылмалар, төзелмәләрнең (шул исәптән киосклар, навеслар һәм башка шундый корылмалар) төп характеристикаларын үзгәртмичә һәм билгеләнешенә зыян китермичә, алга таба җыю мөмкинлеге бирә торган корылмалар, төзелмәләр.

Капиталь төзелеш объектларыннан һәм җир кишәрлегеннән файдалануның рөхсәт ителгән төп төрләре-әлеге эшчәнлек төрләрен һәм шәһәр төзелеше регламентлары составында тиешле территориаль зоналарга карата булган объектларны күчерү нәтиҗәсендә рөхсәт ителгән җир участокларын һәм капиталь төзелеш объектларын куллану төрләре.

Шәхси торак төзелеше объекты - гражданнар тарафыннан мондый бинада яшәүгә бәйле көнкүреш һәм башка ихтыяҗларны канәгатьләндерү өчен билгеләнгән бүлмәләрдән һәм ярдәмче куллану бүлмәләреннән тора һәм мөстәкыйль күчемсез милек объектларына бүлү өчен билгеләнмәгән җир өсте катлары саны егерме метрдан да артмаган аерым торучы бина.

Җир кишәрлекләре, капиталь төзелеш объектларының хокук ияләре- җир кишәрлекләре, капиталь төзелеш объектлары милекчеләре, җирдән файдаланучылар, җир хуҗалары һәм арендаторлары, аларның вәкаләтле затлары.

Җир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм капиталь төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләүнең рөхсәт ителгән иң чик параметрлары - җир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) күләме, шул исәптән аларның мәйданы; биналар, корылмалар, корылмалар төзү рөхсәт ителгән урыннарны билгеләү максатларында җир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенү; биналар, корылмалар, корылмалар төзү тыела; катларның иң чик саны яки биналарның, төзелмәләрнең, корылмаларның иң чик биеклеге; шәһәр төзелеше регламентлары нигезендә тиешле территориаль зоналарга карата билгеләнә торган җир кишәрлеге чикләрендә төзелешнең максималь проценты.

гавами сервитут - Россия Федерациясе законы яисә башка норматив хокукый актында, Россия Федерациясе субъектының норматив хокукый актында, җирле үзидарә органының норматив хокукый актында билгеләнгән, аларга карата билгеләнә торган җир кишәрлекләрен тартып алмыйча гына җир кишәрлегеннән файдалану хокукы.

Гавами тыңлаулар- муниципаль берәмлек халкының (җәмәгатьчелекнең) законнарда билгеләнгән очракларда җирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый актлар проектлары турында фикер алышуда катнашу хокукын гамәлгә ашыру формасы.

капиталь төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләүнең рөхсәт ителгән иң чик параметрларынан тайпылуга рөхсәт - капиталь төзелеш объектларын төзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашыру, шулай ук аларга капиталь ремонт ясауны рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан, шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүдән читләштереп, капиталь ремонт ясауны гамәлгә ашыру хокукын бирә торган Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 40 статьясы таләпләре нигезендә бирелә торган документ.

Җир кишәрлеген яки капиталь төзелеш объектын шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт - җир кишәрлекләренә ия булучыларга әлеге Кагыйдәләр белән шартлы рәвештә рөхсәт ителгән җир кишәрлегеннән, капиталь төзелеш объектыннан рөхсәт ителгән файдалану төрен сайлап алу хокукын бирә торган тиешле территориаль зона өчен әлеге Кагыйдәләр белән шартлы рәвештә рөхсәт ителгәннән соң Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясы таләпләре нигезендә бирелә торган документ.

Территория зоналары - җирләрдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрендә чикләр билгеләнгән һәм шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнгән зоналар.

Гомуми файдаланудагы территорияләр - чикләнмәгән затлар даирәсе (шул исәптән мәйданнар, урамнар, юллар, яр буйлары, гомуми файдаланудагы су объектларының яр буе полосалары, скверлар, бульварлар) тоткарлыксыз файдалана торган территорияләр.

Җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре - җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясында билгеләнгән тәртиптә рөхсәт алу шарты белән, әлеге эшчәнлек төрләрен һәм шәһәр төзелеше регламентлары составындагы объектларны тиешле территориаль зоналарга карата күчерү нәтиҗәсендә мөмкин булган гамәлләр.

2 статья. Җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең хокукый статусы һәм составы

1. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Иске Чүриле авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре җирле үзидарә органының норматив хокукый акты статусына ия.

2. Әлеге Кагыйдәләр түбәндәгеләр белән бергәттән кулланыла:

техник регламентлар (алар үз көченә кергәнче - билгеләнгән тәртиптә - Федераль законга «Техник җайга салу турында» 2002 елның 27 декабрендәге 184-ФЗ номерлы Федераль законга һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына каршы килми торган өлешендә норматив техник документлар белән);

Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары белән;

шәһәр төзелешен проектлау нормативлары белән;

«Иске Чүриле авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең һәм Арча муниципаль районының җирдән файдалануны һәм төзелешне җайга салу мәсьәләләре буенча норматив хокукый актлары белән.

3. Әлеге кагыйдәләр түбәндәгеләрне үз эченә ала:

Кереш;

I өлеш. Җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен куллану тәртибе, җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү тәртибе;

II өлеш. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары;

III өлеш. Шәһәр төзелеше регламентлары;

Кушымталар.

4. Әлеге Кагыйдәләр «Иске Чүриле авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген җайга салучы яисә тикшереп торучы дәүләт хакимияте органнары, җирле үзидарә органнары, физик һәм юридик затлар, вазифаи затлар тарафыннан үтәү өчен мәҗбүри.

3 статья. Җирдән файдалану һәм төзелеш турында мәгълүматның ачыклыгы һәм һәркем файдалана алырлык булуы

1. Әлеге Кагыйдәләр, составына барлык картографик һәм башка документларны да кертеп, барлык физик һәм юридик, шулай ук вазифаи затлар, дәүләт хакимияте органнары һәм җирле үзидарә органнары өчен ачык.

2. «Иске Чүриле авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең җирле үзидарә органнары әлеге Кагыйдәләр белән танышу мөмкинлеген түбәндәге юллар белән тәэмин итәләр:

җирле үзидарә органнарының норматив хокукый актларын, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару (халыкка җиткерү) өчен билгеләнгән тәртиптә һәм

«Интернет»челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында урнаштыру өчен әлеге кагыйдәләрне бастырып чыгару (халыкка җиткерү);

«Иске Чүриле авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә җирдән файдалануны һәм төзелешне җайга салу мәсьәләләрендә катнашучы органнарда һәм оешмаларда әлеге Кагыйдәләр белән тулы комплектта танышу мөмкинлеге тудыру;

Кагыйдәләрне территориаль планлаштыруның федераль дәүләт мәгълүмат системасында урнаштыру;

физик һәм юридик затларга әлеге Кагыйдәләрдән өземтәләр, шулай ук җирдән файдалану һәм төзелеш шартларын характерлаучы картографик материалларның һәм аларның фрагментларының кирәкле күчермәләр бирү. Әлеге материаллар югарыда күрсәтелгән затларга язма гариза буенча бирелә.

4 статья. Җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең үз көченә керүе

1. Әлеге Кагыйдәләр җирле үзидарә органнарының норматив хокукый актларын рәсми бастырып чыгару (халыкка җиткерү) өчен билгеләнгән тәртиптә рәсми басылып чыкканнан соң (халыкка җиткерелгәннән соң) үз көченә керә.

2. Кагыйдәләр зуррак юридик көчкә ия булган хокукый актларга каршы килмәгән өлешендә гамәлдә була.

5 статья. Җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен бозган өчен җаваплылык

1. Әлеге Кагыйдәләрне бозган өчен физик һәм юридик затлар, шулай ук вазифаи затлар Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары нигезендә җаваплы булалар.

II БҮЛЕК. Җирле үзидарә органнары тарафыннан җирдән файдалану һәм төзелешне җайга салу турында нигезләмәләр

6 статья. Җирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә җирле үзидарә органнары вәкаләтләре

1. Җирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә җирле үзидарә органнарының вәкаләтләре «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Иске Чүриле авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге уставы, Арча муниципаль районы Уставы нигезендә билгеләнә.

2. « Иске Чүриле авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге (алга таба - җирлек Советы) җирле үзидарәсенең җирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендәге вәкаләтле органы вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен, шул исәптән җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләрне (өстәмәләрне) раслау;

җирлекнең шәһәр төзелешен проектлауның җирле нормативларын раслау.

3. Җирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә «Иске Чүриле авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең (алга таба - җирлек башкарма комитеты) җирле үзидарә башкарма органы вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

территорияне планлаштыру документларын әзерләүне һәм раслауны тәэмин итү (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында, башка федераль законнарда каралган очраклардан тыш);

җирлекне шәһәр төзелешен проектлауның җирле нормативларын әзерләүне тәэмин итү;

төзелешкә рөхсәтләр бирү (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очраклардан тыш);

муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан җир кишәрлекләрендә индивидуаль торак төзелеше объектларын, бакча йортларын төзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашырганда хәбәрнамәләр (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очраклардан тыш) җибәрү;

үзбелдекле төзелгән корылманы сүтү яисә үзбелдекле төзелгән корылманы сүтү яки аны рөхсәт ителгән капиталь төзелеш объектларын төзү, үзгәртеп коруның чик параметрларына, кагыйдәләрдә, территорияне планлаштыру документларында, яки Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, башка федераль законнарда билгеләнгән капиталь төзелеш объектлары параметрларына мәҗбүри таләпләргә туры китерү турында, граждан законнарында каралган очракларда, үзбелдекле төзелгән корылманы сүтүне яисә аны Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очракларда билгеләнгән таләпләргә туры китерүне гамәлгә ашыру турында карар кабул итү;

җирлек чикләрендә муниципаль ихтыяҗлар өчен җирләрне һәм җир кишәрлекләрен резервлау һәм тартып алу;

җирлек чикләрендә муниципаль җир контролен гамәлгә ашыру.

Әлеге Кагыйдәләр нигезендә җирлек башкарма комитеты вәкаләтләренә шулай ук түбәндәгеләр керә:

җир кишәрлеген яисә капиталь төзелеш объектын файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә рөхсәтләр бирү;

капиталь төзелеш объектларын төзүнең, реконструкцияләүнең рөхсәт ителгән чик параметрларыннан читкә тайпылуга рөхсәт бирү.

4. Җирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә Арча муниципаль районы (алга таба - муниципаль район Советы) җирле үзидарәсенең вәкаләтле органы вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

муниципаль районның шәһәр төзелешен проектлауның җирле нормативларын раслау.

5. Җирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә Арча муниципаль районы (алга таба - муниципаль районның башкарма комитеты) җирле үзидарәсе башкарма органы вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

территорияне планлаштыру документларын раслау (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очракларда);

муниципаль район территориясендә гамәлгә ашырыла торган шәһәр төзелеше эшчәнлеген тәэмин итүнең мәгълүмат системасын алып бару;

муниципаль район чикләрендә муниципаль ихтыяҗлар өчен җир кишәрлекләрен резервлау һәм тартып алу;

үз белдеге белән төзелгән корылманы сүтү яисә үз белдеге белән төзелгән корылманы сүтү яки аны, граждан законнарында каралган очракларда, билгеләнгән таләпләргә туры китерү турында карар кабул итү, үз белдеге белән төзелгән корылманы сүтү яисә аны, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очракларда, билгеләнгән таләпләргә туры китерү.

7 статья. Җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектын әзерләү комиссиясе

1. Җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектын әзерләү комиссиясе (алга таба - Комиссия) Кагыйдәләр проектын әзерләүне оештыру, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү, Кагыйдәләрне гамәлгә ашыру максаты белән муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты җитәкчесе карары нигезендә төзелә.

2. Комиссия үз эшчәнлеген әлеге Кагыйдәләр, Комиссия турындагы нигезләмә, җирле үзидарә органнарының башка норматив хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашыра.

3. Комиссия вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертүне оештыру;

Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү мәсьәләләре буенча гражданнарның һәм юридик затларның тәкъдимнәрен карау;

җир кишәрлеген яки капиталь төзелеш объектын шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт бирү мәсьәләләре, рөхсәт ителгән төзелеш, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү мәсьәләләре, кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проекты буенча җәмәгать фикер алышулары һәм гавами тыңлаулар оештыру һәм үткәрү;

җәмәгать фикер алышуларын һәм гавами тыңлаулар нәтиҗәләре турында бәяләмәләр әзерләү, тәкъдимнәр әзерләү һәм аларны Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә җирлек башкарма комитеты җитәкчесенә җибәрү;

Комиссия турында нигезләмә белән аңа йөкләнгән башка вәкаләтләр.

4. Комиссия карарлары беркетмәгә кул куелганнан бирле үз көченә керә һәм җирле үзидарә органнары тарафыннан тиешле гамәлләрне гамәлгә ашыру өчен тәкъдим була.

5. Комиссия эше турында мәгълүмат барлык кызыксынучы затлар өчен ачык була.

8 статья. Җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең элек барлыкка килгән хокук мөнәсәбәтләренә карата торышы

1. Җирле үзидарә органнарының җирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча әлеге Кагыйдәләрне раслаганчы кабул ителгән норматив хокукый актлары әлеге Кагыйдәләргә каршы килми торган өлештә кулланыла.

2. Җир кишәрлеге яисә капиталь төзелеш объекты түбәндәге очракларда әлеге Кагыйдәләргә туры килми:

аларның рөхсәт ителгән файдалану төрләре тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән рөхсәт ителгән куллану төрләре исемлегенә керми;

аларның үлчәмнәре һәм параметрлары тиешле территория зонасының шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән иң чик күрсәткечләргә туры килми.

3.Рөхсәт ителгән файдалану төрләре, иң чик (минималь һәм (яки) максималь) күләмнәре һәм иң чик параметрлары шәһәр төзелеше регламентына туры килми торган җир кишәрлекләре һәм капиталь төзелеш объектлары, кеше гомере яки сәламәтлеге, әйләнә-тирә мохит өчен, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч булган очраклардан тыш, аларны шәһәр төзелеше регламентына яраклаштыру срогын билгеләмичә файдаланылырга мөмкин.

4. Рөхсәт ителгән файдалану төрләре, иң чик (минималь һәм (яки) максималь) күләмнәре һәм иң чик параметрлары шәһәр төзелеше регламентына туры килми торган җир кишәрлекләре һәм капиталь төзелеш объектларын файдалану дәвам итә һәм кеше тормышы яисә сәламәтлеге, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч тудыра икән, федераль законнар нигезендә мондый җир кишәрлекләрен һәм объектларны куллануга тыю (запрет) салынырга мөмкин.

5. Капиталь төзелеш объектларын, рөхсәт ителгән файдалану төрләрен яисә иң чик параметрларын шәһәр төзелеше регламентына туры килми торган капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләү мондый объектларны тиешле территория зонасының шәһәр төзелеше регламентына туры китерү юлы белән генә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

9 статья. Территория зоналары

1. Территория зоналары түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнә:

бер территория зонасы чикләрендә җир кишәрлекләреннән гамәлдәге һәм планлаштырыла торган файдалануның төрле төрләрен яраштыру мөмкинлекләрен;

«Иске Чүриле авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең генераль планы белән билгеләнгән функциональ зоналарын һәм аларның планлаштырыла торган үсеш параметрларын;

территориядән һәм җирдән файдалануның булган планировкасын;
төрле категориядәге җирләр чикләренең планлаштырылган үзгәрешләрен;
катнаш җир кишәрлекләрендә урнашкан капиталь төзелеш объектларына зыян китерү мөмкинлеген булдырмауны;
мәдәни мирас объектларын саклау зоналары проектларын.
2. Территория зоналары чикләре түбәндәгечә билгеләнә:
автомобиль юллары, урамнар, юл йөрү юнәлешләре;
кызыл сызыклар;
җир кишәрлекләре чикләре;
табигать объектларының табигый чикләре;
торак пунктларның чикләре;
муниципаль берәмлек чиге;
башка чикләр.
3. Территория зоналары чикләре бер территориаль зонаның һәр җир кишәрлеге таләбе үтәлеп билгеләнә (территориаль зоналар чикләре җир кишәрлекләре чикләрен кисеп узарга тиеш түгел).
4. Төрле территория зоналарында урнашкан берничә җир кишәрлегеннән бер җир кишәрлеге төзү рөхсәт ителми (бер җир кишәрлеге берничә территориаль зона чикләрендә урнаша алмый), моңа чикләре җир законнары нигезендә территория зоналары чикләрен кисеп үтә ала торган җир кишәрлеге керми.
5. Кагыйдәләр белән һәр территория зонасы өчен шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә.

10 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары

1. Шәһәр төзелеше регламенты белән җир кишәрлекләре өслегендә булган һәм аларны төзү процессында һәм капиталь төзелеш объектларын эксплуатацияләүдә файдаланыла торган бөтен нәрсә кебек үк җир кишәрлекләренең хокукый режимы билгеләнә.
2. Шәһәр төзелеше регламентлары түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнә:
территория зонасы чикләрендә җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан фактта файдалануны;
җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан гамәлдәге һәм планлаштырылган файдалануның төрле төрләренең бер территория зонасы чикләрендә яраштыру мөмкинлекләрен;
муниципаль берәмлекләрне территориаль планлаштыру документларында билгеләнгән функциональ зоналарның һәм аларның планлаштырыла торган үсеш характеристикаларын;
мәдәни мирас объектларын, шулай ук махсус сакланылучы табигать территорияләрен, башка табигать объектларын саклау таләпләрен.
3. Шәһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы тиешле территориаль зона чикләрендә урнашкан барлык җир кишәрлекләренә һәм капиталь төзелеш объектларына бертигез дәрәҗәдә кагыла.
4. Шәһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы түбәндәге җир кишәрлекләренә кагылмый:
Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренең) бердәм дәүләт реестрына кертелгән ядкарьләр һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә, шулай ук ачыкланган мәдәни мирас объектлары булган ядкарьләр яисә ансамбльләр территорияләре чикләрендә һәм мәдәни мирас объектларын саклау турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә кабул ителә торган реставрация, консервацияләү, торгызу, ремонтлау һәм җайлашу режимы турында карар кабул ителгән территорияләр чикләрендә;
гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрендә;

линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм (яисә) линия объектлары биләгән;

файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән.

5. Территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарга карата шәһәр төзелеше регламентлары Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә.

6. Шәһәр төзелеше регламентлары түбәндәгеләр өчен билгеләнми:

урман фонды җирләре;

өске сулар белән капланган җирләр;

запас җирләр;

махсус саклланылучы табигать территорияләре җирләре (дәвалау-савыктыру урыннары һәм курортлары җирләреннән тыш);

авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр составындагы авыл хуҗалыгы җирләре;

махсус икътисадый зоналар һәм алгарышлы социаль-икътисади үсеш территорияләре чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләре.

7. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән җир кишәрлекләрен куллану федераль законнар нигезендә вәкаләтле башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектларының башкарма хакимият органнары яисә җирле үзидарәнең вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә. Махсус сакланылучы табигать территорияләре чикләрендә урнашкан урман фонды җирләреннән яисә җир кишәрлекләреннән (махсус сакланылучы табигый территорияләр составына кертелгән торак пунктлар территорияләреннән тыш) файдалану урман хуҗалыгы регламенты, урман законнары, махсус сакланылучы табигать территориясе турындагы нигезләмә белән, махсус сакланылучы табигать территорияләре турындагы законнар нигезендә билгеләнә.

8. Шәһәр төзелеше регламентында тиешле территория зонасы чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләренә һәм капиталь төзелеш объектларына карата түбәндәгеләр күрсәтелә:

җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре;

җир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары;

Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү;

территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин ителешенең мөмкин булган минималь дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм, шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территория зонасы чикләрендә территорияне комплекслы үстерү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру каралган очракта, күрсәтелгән объектларның халык өчен файдалана алу мөмкинлегенең максималь мөмкин булган дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре.

11 статья. Шәһәр төзелеше эшчәнлегенең башка мәсьәләләренә карата җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең торышы

1. Территория зоналары чикләре һәм шәһәр төзелеше регламентлары турында әлеге бүлектә күрсәтелгән очраклардан тыш, түбәндәгеләр кулланыла:

территориянең кадастр планында җир кишәрлеген яисә җир кишәрлекләрен урнаштыру схемасын әзерләгәндә (әлеге схема нигезендә төзелергә тиешле җир кишәрлекләренең һәркайсына карата әлеге схеманы раслау турындагы карарда шул исәптән җир кишәрлеге төзелә торган территория зонасы күрсәтелә, яисә шәһәр төзелеше регламентының төзелә торган җир кишәрлегенә кагылмаса яисә төзелә торган җир кишәрлеге өчен төзелә торган җир кишәрлегеннән файдалану төре билгеләнмәсә);

территорияне планлаштыру документларын әзерләгәндә (территорияне планлаштыру документларын әзерләү территориядән файдалануның билгеле бер кагыйдәләренә һәм территориаль зоналарда төзелеш алып баруга карата гамәлгә ашырылырга мөмкин);

җир кишәрлекләренең шәһәр төзелеше планнарын әзерләгәндә (җир кишәрлегенең шәһәр төзелеше планы составында шул исәптән, җир кишәрлегенә шәһәр төзелеше регламенты гамәлдә булган очракта, шәһәр төзелеше регламенты турында мәгълүмат күрсәтелә).

2. Җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре булмаганда, федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, муниципаль районнарның җирле әһәмияттәге объектларын, шәһәр төзелеше регламентларын гамәлгә ашыру кагылмый торган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән җир кишәрлекләрендә һәм федераль законнарда каралган башка очракларда төзелешкә рөхсәтләр бирү рөхсәт ителми.

3. аларга шәһәр төзелеше регламентлары гамәлләре кагылмый торган җир кишәрлекләренә һәм капиталь төзелеш объектларына карата һәм шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган җирләргә карата Кагыйдәләр нигезендә җир төзелеше эшләре башкарганда җир кишәрлекләре характеристикаларын билгеләү максатыннан рөхсәт ителгән файдалануның рөхсәт ителгән төрләре билгеләнә.

4.Җирле үзидарә органнары Кагыйдәләрне раслау яки Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турында карар кабул иткән очракта, әгәр мондый үзгәрешләр белән шәһәр төзелеше регламентын билгеләү яисә үзгәртү каралган булса, белешмәләрне Күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына кертү өчен документларны (аларда булган белешмәләрне) теркәү органына җибәрергә тиеш.

III БҮЛЕК. Физик һәм юридик затлар тарафыннан җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү турында нигезләмәләр

12 статья. Төп нигезләмәләр

1. Җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрындагы җир кишәрлеге яисә капиталь төзелеш объекты турындагы белешмәләргә үзгәрешләр кертү юлы белән гамәлгә ашырыла.

2. Тиешле территория зонасы өчен билгеләнгән рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм ярдәмче төрләрен куллану шартларында рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү җир кишәрлекләренең һәм капиталь төзелеш объектларының хокук ияләре тарафыннан түбәндәге ысуллар белән гамәлгә ашырыла:

Хокук иясе, тиешле территориаль зона турында белешмәләр күчемсез милекнең бердәм дәүләт реестрында булмаган очракта, кадастр исәбен алу органына рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү турында гариза, хокук билгели торган документлар, шулай ук тиешле җир кишәрлеген территориаль зонага кертү турында муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан бирелгән белешмә белән кадастр исәбенә алу органына мөрәҗәгать итә;

хокук иясе җирле үзидарә органнарына мәгълүмат элемтәсе тәртибендә җир кишәрлеге яисә капиталь төзелеш объекты характеристикаларын үзгәртү турында белешмәләр җибәрү өчен рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү турындагы гариза белән мөрәҗәгать итә.

3. Тиешле территория зонасы өчен шартлы рөхсәт ителгән башка төргә караган рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы таләпләре һәм әлеге Кагыйдәләрнең 13 статьясы нигезләмәләре нигезендә җир

кишәрлегеннән яисә капиталь төзелеш объектыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт алу юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган җирләрдә урнашкан җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен үзгәртү турындагы карарлар федераль законнар нигезендә мондый файдалануның башка төренә кабул ителә.

5. Тиешле территория зонасы өчен билгеләнгән рөхсәт ителгән файдалануның мөмкин булган төрләре исемлегендә булмаган җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан файдалануның барлык башка төрләре әлеге территориая зонасы өчен рөхсәт ителмәгән булып тора һәм әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр керткәндә генә рөхсәт ителергә мөмкин.

13 статья. Җир кишәрлеген яисә капиталь төзелеш объектын файдалануның шартлы рәвештә рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү тәртибе

1. Җир кишәрлеген яки капиталь төзелеш объектын шартлы рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт бирү белән кызыксынган физик яки юридик зат (алга таба - шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт) шартлы рөхсәт бирү турында гаризаны Комиссиягә җибәрә.

2. Куллануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм әлеге бүлекнең 18 статьясы нигезләмәләрендә билгеләнгән тәртиптә үткәрелә торган җәмәгать фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш.

3. Куллануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтиҗәләре турында бәяләмә нигезендә Комиссия, кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, мондый рөхсәтне файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә яисә мондый рөхсәтне бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр әзерли һәм аларны муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты җитәкчесенә җибәрә.

4. Әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән тәкъдимнәр нигезендә муниципаль берәмлек башкарма комитеты җитәкчесе мондый тәкъдимнәр кергән көннән алып өч көн эчендә файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү яисә мондый рөхсәтне бирүдән баш тарту турында карар кабул итә.

Күрсәтелгән карар муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга һәм муниципаль берәмлекнең «Интернет» челтәрендәге рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

5. Җирле үзидарә органына Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органыннан, вазыйфаи заттан, дәүләт учреждениесеннән яисә җирле үзидарә органыннан үз белдекләре белән төзелгән төзелешне ачыклау турында хәбәрнамәләр кергән көннән алып,мондый корылма урнашкан җир кишәрлегенә карата яки мондый корылманы сүткәнчегә кадәр яисә билгеләнгән таләпләргә туры китерү өчен шартлы рәвештә рөхсәт ителгән рөхсәтнамә бирү рөхсәт ителми, әлеге хәбәрнамәне җирле үзидарә органы тарафыннан карау нәтиҗәләре буенча дәүләт хакимиятенең башкарма органына, вазифаи затка, дәүләт учреждениесенә яисә җирле үзидарә органына, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән үз белдеге белән төзелгән билгеләр каралмый яисә судның үз белдеге белән корылган корылманы сүтү яки аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы дәгъва таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарту турындагы карары законлы көченә керү очракларыннан тыш.

6. Физик яисә юридик зат шартлы рөхсәт ителгән файдалану төренә рөхсәт бирү яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында карарга суд тәртибендә шикаять бирергә хокуклы.

14 статья. Капиталь төзелеш объектларын төзүгә, реконструкцияләүгә рөхсәт ителгән төзелешнең чик параметрларыннан читкә тайпылуга рөхсәт бирү тәртибе

1. Үлчәмнәре шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән җир кишәрлекләреннән кечерәк
яисә конфигурациясе, инженер-геологик яисә башка характеристикалары төзелеш алып бару өчен уңайсыз булган җир кишәрлекләре ияләре капиталь төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләүнең рөхсәт ителгән чик параметрларыннан читкә тайпылуга рөхсәт алу өчен мөрәҗәгать итәргә хокуклы.

Әгәр тайпылыш рөхсәт ителгән төзелеш объектларының бер яки берничә чик параметрларын бер тапкыр үзгәртү, конкрет территория зонасы өчен шәһәр төзелеше регламенты тарафыннан билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләү максатларында ун проценттан да ким булмаган күләмдә кирәк булса, җир кишәрлекләренә ия булучылар рөхсәт ителгән төзелеш, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт сорап мөрәҗәгать итәргә хокуклы.

2. Рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләшү, техник регламентлар, норматив техник документлар таләпләрен үтәгәндә, аерым җир кишәрлеге өчен рөхсәт ителә.

Катларның иң чик саны, биналарның, корылмаларның чик биеклеге һәм федераль яисә региональ әһәмияттәге тарихи җирлекләр территорияләре чикләрендә капиталь төзелеш объектларының архитектура карарларына таләпләр өлешендә рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан баш тарту рөхсәт ителми.

3. Рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт алуда кызыксынган зат Комиссиягә мондый рөхсәт бирү турында гариза җибәрә.

4. Рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү турында карар проекты мондый рөхсәт бирү турында гариза кергән көннән алып унбиш эш көне эчендә әзерләнә һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм әлеге бүлекнең 19 статьясы нигезләмәләрендә, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 40 статьясындагы 1 өлешендә күрсәтелгән очрактан тыш, җәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш.

5. Рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү турында карар проекты буенча җәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар нәтиҗәләре турында бәяләмә нигезендә Комиссия мондый фикер алышулар яисә тыңлаулар тәмамланган көннән алып унбиш эш көне эчендә рөхсәт бирү турында яисә рөхсәтне бирүдән баш тарту турында карар әзерли һәм кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, аларны муниципаль берәмлек Башкарма комитеты җитәкчесенә җибәрә.

6. Әлеге статьяның 5 өлешендә күрсәтелгән тәкъдимнәр нигезендә җирлек башкарма комитеты җитәкчесе мондый тәкъдимнәр кергән көннән җиде көн эчендә рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында карар кабул итә.

7.Рөхсәтсез төзелгән корылма ачыклану турында Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органыннан, вазифаи заттан, дәүләт учреждениесеннән яисә җирле үзидарә органыннан хәбәр кергәннән соң, мондый төзелеш урнашкан җир кишәрлегенә карата

төзелеш, капиталь төзелеш объектларын реконструкциянең рөхсәт ителгән чик параметрларыннан тайпылуга аны сүткәнче яки билгеләнгән таләпләргә туры китергәнче рөхсәт бирелми, җирле үзидарә органы тарафыннан әлеге хәбәрнамәне карау нәтиҗәләре буенча әлеге хәбәрнамә алардан кергән Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органына, вазифаи зат, дәүләт учреждениесенә яисә җирле үзидарә органына үз белдеге белән төзелү билгеләре булмау яисә судның үз белдеге белән төзелгән корылманы сүтү яки аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы дәгъва таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарту турындагы карары законлы көченә керүе турында хәбәр җибәрелү очракларыннан тыш.

8. Физик яисә юридик зат рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тартуга турындагы карарга суд тәртибендә ризасызлык белдерергә хокуклы.

9. Әгәр мондый тайпылыш аэродром янындагы территориядә билгеләнгән күчемсез милек объектларыннан файдалануның чикләүләренә туры килмәсә, рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү рөхсәт ителми.

IV БҮЛЕК. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү турында нигезләмәләр

15 статья. Төп нигезләмәләр

1. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү территорияләрне тотрыклы үстерүне тәэмин итү, шул исәптән планлаштыру структурасы (кварталлар, микрорайоннар, башка элементлар) элементларын бүлү, җир кишәрлекләре чикләрен билгеләү, капиталь төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү максатларында гамәлгә ашырыла.

2. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү территорияне комплекслы үстерүне гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территориянең территориядән файдалану һәм территория зоналарын төзү кагыйдәләре һәм (яисә) муниципаль районнарны территориаль планлаштыру схемалары белән билгеләнгән территорияләрне планлаштыру структурасының бер яисә берничә чиктәш элементына карата гамәлгә ашырыла.

3. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү территориаль планлаштыру документлары, җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре (линия объектларын урнаштыруны күздә тоткан территорияне планлаштыру документларын әзерләүдән тыш); коммуналь инфраструктура системаларын, транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программалары, социаль инфраструктураны комплекслы үстерү программалары, социаль инфраструктураны комплекслы үстерү программалары, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары, техник регламентлар, кагыйдәләр җыелмасы таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла; инженерлык эзләнүләре материалларын һәм нәтиҗәләрен, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарих һәм мәдәният ядкарьләренең) бердәм дәүләт реестрына кертелгән мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен, ачыкланган мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен, ачыкланган мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен исәпкә алып, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 2 өлешендә башкасы каралмаган булса.

4. Территорияне планлаштыру документлары төрләренә түбәндәгеләр керә:

территорияне планлаштыру проекты;

территорияне ызанлау проекты.

5. Территорияне планлаштыру проектын әзерләү түбәндәге максатларда гамәлгә ашырыла:

планировка структурасы элементларын аерып чыгару;

гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрен билгеләү (кызыл линияләр билгеләү юлы белән);

капиталь төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү;

территорияне планлаштырып үстерүнең характеристикаларын һәм чиратын билгеләү.

6. Территорияне ызанлау проектын әзерләү түбәндәге максатларда гамәлгә ашырыла:

төзелә торган һәм үзгәртелә торган җир кишәрлекләренең чикләре урынын билгеләү;

капиталь төзелешнең яңа объектларын урнаштыру планлаштырылмаган территорияләр өчен кызыл линияләрне билгеләү, үзгәртү, юкка чыгару, мондый билгеләмәләр, үзгәртү, гамәлдән чыгару бары тик гомуми файдаланудагы территория чикләрен үзгәртүгә генә китерә дигән шарт белән, шулай ук аңа карата территорияне комплексլы үстерү күздә тотылмый торган территория чикләрендә урнашкан җир кишәрлеге барлыкка килүгә һәм (яки) үзгәрүгә бәйле рәвештә кызыл линияләрне билгеләү, үзгәртү, юкка чыгару өчен.

Территорияне ызанлау проектын әзерләгәндә төзелә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган җир кишәрлекләренең чикләре урынын билгеләү эшчәнлекнең конкрет төрләре өчен шәһәр төзелеше регламентлары һәм җир кишәрлекләрен бүлеп бирү нормалары, федераль законнарда һәм Россия Федерациясе субъектлары законнарында, техник регламентларда, кагыйдәләр җыентыгында билгеләнгән барлыкка килә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган җир кишәрлекләренә башка таләпләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

7. Территорияне планлаштыруның расланган проектлары һәм ызанлау проектлары нигезендә җирле үзидарә органнары әлеге Кагыйдәләргә территория зоналарының чикләрен төгәлләштерү һәм капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрларында билгеләнгән үзгәрешләр кертергә хокуклы.

8. Территорияне планлаштыру документларына гомуми таләпләр, эчтәлеге, әзерләү һәм раслау тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлеге турында» 2010 елның 25 декабрендәге 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, башка норматив хокукый актлар белән билгеләнә.

V БҮЛЕК. Җирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча җәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар уздыру турында нигезләмәләр

16 статья. Җирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча җәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар оештыру һәм уздыру буенча гомуми нигезләмәләр

1. Җәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар җир кишәрлекләре һәм капиталь төзелеш объектларының хокук ияләренең тормыш, хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен уңай шартларга үтәү максатыннан үткәрелә.

2. Җәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, муниципаль берәмлек уставы, әлеге Кагыйдәләр, башка норматив хокукый актлар нигезендә уздырыла.

3. Җирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча җәмәгать фикер алышуларына яисә гавами тыңлауларга түбәндәгеләр чыгарыла:

җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проекты, җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проектлары;

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очраклардан тыш территорияне планлаштыру проектлары һәм территорияне ызанлау проектлары;

җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләренә рөхсәтләр бирү турындагы карарлар;

рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү турындагы карарлар проектлары.

4. Җәмәгать фикер алышуларын яисә гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәрү тәртибе «Иске Чүриле авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге халкына җәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар башлану турында хәбәр итүне, тиешле проект белән танышуны, муниципаль берәмлек халкының иҗтимагый фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларында катнашуын тәэмин итә торган башка чараларны, кабул ителгән карарларның нигезле булуын да кертеп, җәмәгать фикер алышуларын яисә гавами тыңлаулар нәтиҗәләрен бастырып чыгаруны (халыкка җиткерүне) күздә тотарга тиеш.

5. Җәмәгать фикер алышуларын оештыру һәм үткәрүнең тәртибе һәм башка үзенчәлекләре, гавами тыңлаулар Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 5.1 статьясы нигезләмәләре белән билгеләнгән.

17 статья. Җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты, җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проектлары буенча җәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар уздыру үзенчәлекләре

1. Җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре яисә аларга үзгәрешләр кертү проектлары буенча җәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар муниципаль берәмлек башлыгы карары нигезендә Кагыйдәләр проектын әзерләү комиссиясе тарафыннан уздырыла.

2. Кагыйдәләр проекты буенча иҗтимагый фикер алышуларның яисә гавами тыңлауларның дәвамлылыгы мондый проект басылып чыккан көннән алып кимендә ике һәм дүрт айдан артмаган вакытны тәшкил итә.

3. Кагыйдәләргә билгеле территория зонасы өчен билгеләнгән шәһәр төзелеше регламентына үзгәрешләр кертү өлешендә үзгәрешләр әзерләнгән очракта, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү буенча җәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар шәһәр төзелеше регламенты билгеләнгән территория зонасы чикләрендә уздырыла. Бу очракларда җәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар уздыру срогы бер айдан артык була алмый.

4. Кагыйдәләр аэродром яны территорияләрендә билгеләнгән күчемсез милек объектларыннан файдалануны чикләүгә туры китерелгән очракта, шулай ук 20 статьяның 2 өлешендәге г-е пунктларында күрсәтелгән ярашмаучанлыкларны бетерү очракларында, җәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар үткәрелми.

18 статья. Җир кишәрлеген яисә капиталь төзелеш объектын файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча җәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар

1. Җир кишәрлегеннән яисә капиталь төзелеш объектыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы һәм әлеге бүлекнең 13 статьясы нигезләмәләре нигезендә билгеләнә.

2. Куллануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты җәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлауларда фикер алышырга тиеш. Җәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәрү Комиссия тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Җир кишәрлеген яисә капиталь төзелеш объектын файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төре әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясарга мөмкин булган очракта, гавами тыңлаулар җир кишәрлекләренең һәм капиталь төзелеш объектларының мондый

тискәре йогынтыны куркыныч астына куйган капиталь төзелеш объектлары хокук ияләре катнашында уздырыла.

4. Комиссия түбәндәге затларга файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча җәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар уздыру турында хәбәрләр җибәрә:

әлеге рөхсәт соратып алына торган җир кишәрлеге белән гомуми чикләре булган җир кишәрлекләренең хокук ияләренә;

җир кишәрлеге белән гомуми чикләре булган җир кишәрлекләрендә урнашкан капиталь төзелеш объектларының әлеге рөхсәт соратып алына торган объектларның хокук ияләренә;

әлеге рөхсәт соратып алына торган капиталь төзелеш объектының бер өлеше булган биналарның хокук ияләренә.

Күрсәтелгән хәбәрләр кызыксынган затның шартлы рәвештә рөхсәт бирү турында гаризасы алынган көннән соң җиде эш көненнән дә соңга калмыйча җибәрелә.

5. Муниципаль берәмлек халкына җәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар нәтиҗәләре турында бәяләмә басылып чыккан көнгә кадәр аларны уздыру турында хәбәр иткән көннән алып муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкиллекле органының норматив хокукый актлары белән билгеләнә һәм бер айдан артык була алмый.

6. Куллануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча иҗтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыруга һәм уздыруга бәйле чыгымнар мондый рөхсәтне бирү белән кызыксынучы физик яисә юридик затка йөкләнә.

7. Капиталь төзелеш объектының җир участогыннан яисә объектыннан шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалану төре җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә иҗтимагый фикер алышулардан яки юридик зат инициативасы буенча шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалану төренә рөхсәт бирү белән кызыксынучы физик яки юридик зат инициативасы буенча гавами тыңлаулар үткәргәннән соң үзгәрешләр кертү өчен билгеләнгән шәһәр төзелеше регламентына кертелгән очракта, мондый затка шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт бирү турындагы карар җәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар үткәрмичә генә кабул ителә.

19 статья. Рөхсәт ителгән төзелеш, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү мәсьәләсе буенча җәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар

1. Рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы һәм әлеге бүлекнең 14 статьясы нигезләмәләре нигезендә билгеләнә.

2. Рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүгә чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү турындагы карар проекты җәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш. Җәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәрү Комиссия тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Рөхсәт ителгән төзелеш, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү турындагы карар проекты буенча җәмәгать фикер алышуларын яки гавами тыңлаулар оештыру һәм үткәрү белән бәйле чыгымнарны мондый рөхсәтне бирү белән кызыксынган физик яки юридик зат түли.

VI БҮЛЕК. Җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында нигезләмәләр

20 статья. Җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү тәртибе

1. Әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 31 - 33 статьяларында каралган тәртиптә һәм нигезләрдә гамәлгә ашырыла.

2. Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү мәсьәләсен карау өчен түбәндәгеләр нигез була:

а) җирлекнең генераль планының Кагыйдәләргә һәм (яисә) әлеге генераль планга һәм (яисә) территориаль планлаштыру схемасына үзгәрешләр кертү нәтиҗәсендә барлыкка килгән муниципаль районны территориаль планлаштыру схемасына туры килмәве;

б) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән федераль башкарма хакимият органыннан Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән срокларда үтәү өчен, Кагыйдәләрдә кертелгән, аэродром яны территориясендә урнаштырылган күчемсез милек объектларыннан файдалануны чикләүне бозуларны бетерү турында күрсәтмәләр керү;

в) территория зоналарының чикләрен үзгәртү, шәһәр төзелеше регламентларын үзгәртү турында тәкъдимнәр керү;

г) Күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрында күрсәтелгән зоналар, территорияләр чикләренең урнашу урыны тасвирламасына карый торган территорияләрдән, мәдәни мирас объектлары территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләренең урнашу урыны турында белешмәләрнең шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында чагылдырылган туры килмәве;

д) территорияләрдән, федераль, региональ һәм җирле әһәмияттәге истәлекле урыннар территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә тулысынча яисә өлешчә урнашкан җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан файдалануның күчемсез мөлкәт объектларыннан мондый зоналар, территорияләр чикләрендә файдалануның чикләүләренә шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән чикләүләрнең туры килмәве;

е) территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны билгеләү, үзгәртү, туктату, мәдәни мирас объекты территориясе чикләрен, федераль әһәмияттәге тарихи җирлек территориясен, региональ әһәмияттәге тарихи җирлек территориясен билгеләү, үзгәртү;

ж) территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул итү.

3. Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турындагы тәкъдимнәр Комиссиягә җибәрелә:

Кагыйдәләр федераль әһәмияттәге капиталь төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очракларда, федераль башкарма хакимият органнары тарафыннан;

Кагыйдәләр региональ әһәмияттәге капиталь төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очракларда, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары тарафыннан;

Кагыйдәләр муниципаль районның җирле әһәмияттәге капиталь төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очракларда, муниципаль районның җирле үзидарә органнары тарафыннан;

җирлекнең тиешле территориясендә җирдән файдалануны һәм төзелешне җайга салу тәртибен камилләштерергә кирәк булган очракларда, җирле үзидарә органнары тарафыннан;

физик яисә юридик затлар тарафыннан инициатив тәртиптә йә Кагыйдәләрне куллану нәтиҗәсендә җир кишәрлекләре һәм капиталь төзелеш объектлары нәтиҗәле файдаланылмаса, аларның хокук иярәренә зыян салынса, җир кишәрлекләренең һәм капиталь төзелеш объектларының хакы кими, гражданнарның һәм аларның берләшмәләренең хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре гамәлгә ашырылмаган очракларда;

Россия Федерациясе тарафыннан төзелгән һәм кабул ителгән территорияне комплекслы үстерү турындагы карарны гамәлгә ашыруны тәэмин итүче вәкаләтле

федераль башкарма хакимият органы яисә юридик зат тарафыннан (алга таба - Россия Федерациясе тарафыннан билгеләнгән юридик зат);

Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенең иң югары башкарма органы, территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул иткән җирле үзидарә органы, Россия Федерациясе субъекты төзегән һәм территорияне комплекслы үстерү турында Россия Федерациясе субъекты кабул иткән карар (алга таба - Россия Федерациясе субъекты билгеләгән юридик зат) яисә территорияне комплекслы үстерү турында карарны гамәлгә ашыру максатларында территорияне комплекслы үстерү турында шартнамә төзелгән зат белән гамәлгә ашыруны тәэмин итүче юридик зат тарафыннан.

Аэродром яны территориясендә билгеләнгән күчемсез милек объектларыннан файдалануның чикләүләренә туры китерүне күздә тоткан Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проекты Комиссия тарафыннан каралмый.

4. Кагыйдәләр Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 31 статьясындагы 3.1 өлеше нигезендә җирлек территориясендә федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, муниципаль районның җирле әһәмияттәге объектларын (линия объектларыннан тыш) территориаль планлаштыру документларында каралган документларны урнаштыру мөмкинлеге тәэмин ителмәгән очракта, вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы, Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенең вәкаләтле органы, муниципаль районның вәкаләтле җирле үзидарә органы « Иске Чүриле авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге башлыгына күрсәтелгән объектларны урнаштыруны тәэмин итү максатларында Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турында таләп җибәрә.

Бу очракта «Иске Чүриле авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге башлыгы Кагыйдәләргә шундый таләп алынган көннән алып утыз көн эчендә үзгәрешләр кертүне тәэмин итә.

5. Расланган Кагыйдәләр җир кишәрлекләрен һәм (яки) аларда урнашкан капиталь төзелеш объектларын файдалану чикләүләренә каршы килүче һәм шәһәр яны территориясендә билгеләнгән икътисади һәм башка төр эшчәнлекне гамәлгә ашыру өлешендә чикләрендә тулысынча яисә өлешчә урнашкан аэродром яны территориясендә кулланылмый.

«Иске Чүриле авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге башлыгы, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән башкарма хакимият органыннан алынганнан соң, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турында карар кабул итәргә тиеш. Әлеге күрсәтмәгә муниципаль берәмлек башлыгы суд тәртибендә шикаять бирергә мөмкин.

«Иске Чүриле авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге башлыгы Кагыйдәләргә аэродром яны территорияләрендә билгеләнгән күчемсез милек объектларыннан файдалануны чикләүгә китерү өлешендә үзгәрешләр кертүне алты айдан да артмаган срокта тәэмин итә.

6. Әлеге статьяның 2 өлешендә каралган очракларда, территорияләрне, мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен билгеләүгә, федераль әһәмияткә ия тарихи җирлекләр территорияләре, төбәк әһәмиятендәге тарихи җирлекләр территорияләре чикләрен раслауга вәкаләтле дәүләт хакимияте башкарма органы яисә җирле үзидарә органы «Апаз авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге башлыгына мәдәни мирас объектлары территорияләре, федераль әһәмияттәге тарихи җирлекләр территорияләре, төбәк әһәмиятендәге тарихи җирлекләр территорияләре чикләрен аерым шартлар белән файдалану зоналары чикләрен билгеләү, мондый зоналар, территорияләр чикләрендә җир кишәрлекләрен һәм капиталь төзелеш объектларын куллануны чикләүне билгеләү өлешендә үзгәрешләр кертү турында таләп җибәрә.

Әлеге очракта, шулай ук территориядән файдалануның махсус шартлары булган зонаның эшчәнлеген билгеләү, үзгәртү яисә туктату турында, мәдәни мирас объекты территориясе чикләре турында яисә әлеге статьяның 2 өлешендәге г -е пунктларында каралган нигезләр ачыклану көненнән «Иске Чүриле авыл җирлеге» муниципаль

берәмлеге башлыгы Кагыйдәгә үзгәрешләр кертү өчен проект әзерләү турында карар кабул итәргә тиеш.

Мәдәни мирас объектлары территорияләре, федераль әһәмияттәге тарихи җирлекләр территорияләре, тарихи җирлекләр территорияләре чикләрен билгеләү, мондый зоналар, территорияләр чикләрендә җир кишәрлекләрен һәм капиталь төзелеш объектларын кулланыну чикләүләрне билгеләү өлешендә үзгәрешләр кертү вакыты территорияләрне, мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен билгеләүгә, федераль әһәмияттәге тарихи җирлекләр территорияләре чикләрен, төбәк әһәмиятендәге тарихи җирлекләрнең чикләрен раслауга, территорияне файдалануның аерым шартлары булган зонаны билгеләү, үзгәртү яки гамәлдән чыгару турында белешмәләрнең хокукларын теркәү органыннан алынуына, мәдәни мирас объекты территориясе чикләре турында белешмәләр алуга вәкаләтле дәүләт хакимиятенең башкарма органы яисә җирле үзидарә органыннан кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турындагы таләпләр кергән яисә әлеге статьяның 2 өлешендәге г-е пунктларында каралган Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү өчен нигезләрне ачыклау көненнән алты айдан артмаска тиеш.

7. Әлеге статьяның 4 һәм 5 өлешләрендә каралган очракларда, шулай ук әлеге статьяның 2 өлешендәге г - е пунктларында күрсәтелгән ярашмаучанлыкларны бетерү өчен җәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар уздыру таләп ителми.

8. Комиссия, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү өлешендә аларны аэродром яны территорияләрендә билгеләнгән күчемсез милек объектларыннан файдалануның чикләүләренә туры китерү өлешендә үзгәрешләр кертү очракларыннан һәм әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән ярашмаучанлыкларны бетерү очракларыннан тыш, Кагыйдәгә үзгәреш кертү турында тәкъдим кертелгән көннән алып егерме биш көн эчендә бәяләмә әзерли, анда Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турындагы яисә кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, бу тәкъдимне кире кагу турында бәяләмәне муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты җитәкчесенә җибәрә.

9. Комиссия бәяләмәсендәге рекомендацияләрне исәпкә алып, муниципаль берәмлек Башкарма комитеты җитәкчесе утыз көн эчендә Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын әзерләү турында яисә, кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турында тәкъдимне кире кагу хакында карар кабул итә һәм мөрәҗәгать итүчеләргә әлеге карарның күчермәсен җибәрә.

10. Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын әзерләү турындагы карар күрсәтелгән проектны әзерләү эшләрен уздыру тәртибен һәм срокларын, проектны эшләүне оештыруга кагылышлы башка нигезләмәләрне үз эченә алырга тиеш.

11. Муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын әзерләү турында карар кабул итү датасыннан ун көн эчендә мондый карарны кабул итү турындагы хәбәрне билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгаруны (халыкка җиткерүне) тәэмин итә. Хәбәрдә түбәндәгеләр күрсәтелә:

Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын әзерләү эшләрен уздыру тәртибе һәм сроклары;

кызыксынган затларның тәкъдимнәрен Комиссиягә җибәрү тәртибе;

эшләрне оештыруның башка мәсьәләләре.

Кагыйдәләр аэродром яны территориясендә билгеләнгән күчемсез милек объектларыннан файдалануны чикләүгә туры килгән очракта, шулай ук әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән г - е пунктларында күрсәтелгән ярашмаучанлыкларны бетерү буенча Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын әзерләү турында карар кабул итү турындагы хәбәрне бастырып чыгару (халыкка җиткерү) таләп ителми.

12. Муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын әзерләгәннән соң Комиссия тәкъдим иткән проектның техник регламентлар таләпләренә, территориаль планлаштыру документларына туры килүен тикшерә.

13. Күрсәтелгән тикшерү нәтиҗәләре буенча муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты җитәкчесе Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектының әлеге статьяның 10

өлешендә күрсәтелгән таләпләргә һәм документларга туры килмәве ачыкланган очракта, эшләп бетерү өчен Комиссиягә кире җибәрә.

14.Муниципаль берәмлек башлыгы, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын алганнан соң, проектны алган көннән соң ун көннән дә соңга калмыйча җәмәгать фикер алышуларын яисә гавами тыңлаулар уздыру турында карар кабул итә.

15. Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проекты буенча җәмәгать фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында, әлеге Кагыйдәләрнең 17 статьясы нигезләмәләре нигезендә башка норматив хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә уздырыла.

16. Чикләрендә тулысынча яисә өлешчә аэродром яны территориясе урнашкан муниципаль берәмлек территориясенә карата әзерләнгән Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проекты, мондый проект буенча иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында карар кабул ителгән көннән соң ун көннән дә соңга калмыйча, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләтләр бирелгән башкарма хакимият органына җибәрелергә тиеш.

Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проекты аэродром яны территориясендә билгеләнгән күчемсез милек объектларыннан файдалану чикләүләренә каршы килсә, күрсәтелгән проект кергән көннән соң ун көннән дә соңга калмыйча, муниципаль берәмлекнең җирле үзидарә органына аэродром яны территориясендә билгеләнгән күчемсез милек объектларыннан файдалану кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проектын шәһәр яны территориясендә билгеләнгән чикләргә туры китерү турында күрсәтмә җибәрә. Әлеге күрсәтмәгә муниципаль берәмлекнең җирле үзидарә органы тарафыннан суд тәртибендә шикаять бирелергә мөмкин.

17. Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү җирле үзидарә органнарының норматив хокукый актларын рәсми бастырып чыгару (халыкка җиткерү) өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга һәм «Интернет» челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

18. Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү территориаль планлаштыруның федераль дәүләт мәгълүмат системасында Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын раслаган көннән алып ун көннән дә соңга калмыйча урнаштырылырга тиеш.

19. Россия Федерациясенең Һава кодексы нигезендә, билгеләнгән аэродром яны территориясе муниципаль берәмлек чикләрендә тулысынча яисә өлешчә урнашкан очракта, мондый муниципаль берәмлекнең җирле үзидарә органы территориаль планлаштыруның федераль дәүләт мәгълүмат системасында Кагыйдәләргә расланган үзгәрешләр урнаштырылган көннән алып биш көннән дә соңга калмыйча, күрсәтелгән үзгәрешләрне территориаль планлаштыруның федераль дәүләт мәгълүмат системасында урнаштыру турында электрон рәвештә һәм (яисә) почта аша Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән башкарма хакимиятнең федераль органына территориаль планлаштыруның федераль дәүләт мәгълүмат системасында урнаштыру турында хәбәр итә.

20. Физик һәм юридик затлар Кагыйдәләргә үзгәрешләрне раслау турындагы карарга суд тәртибендә ризасызлык белдерергә хокуклы.

VII БҮЛЕК. Җирдән файдалануның һәм төзелешнең башка мәсьәләләрен җайга салу турында нигезләмәләр

21 статья. Территория зоналары чикләре турында мәгълүматны Күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына кертү

1. Территория зоналары чикләре турында мәгълүматлар кертү кагыйдәләре Күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына “Күчемсез милекне дәүләт теркәвенә алу

турында” 2015 елның 13 июлендәге 218-ФЗ номерлы Федераль законның 34 статьясы нигезләмәләре белән билгеләнә (03.08.2018 ел редакциясендә).

2. Чикләре Күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрында булган җир кишәрлекләре, торак пунктлар яисә муниципаль берәмлекләрнең чикләре урынын билгеләүдә хаталарны исәпкә алып, билгеләнгән территория зоналары әлеге Кагыйдәләр белән билгеләнә.

Бердәм дәүләт күчемсез мөлкәт реестрында белешмәләре булмаган торак пунктлар чикләренә карата аларның чикләрен билгеләүдәге хаталар исәпкә алынмый.

3. Чикләре җир кишәрлекләре, торак пунктлар яисә Бердәм дәүләт күчемсез мөлкәт реестрында булган муниципаль берәмлекләр чикләренең урнашу урынын билгеләүдә хаталарны исәпкә алып, билгеләнгән территориаль зоналар әлеге бүлеккә кушымтада чагылдырылды.

4. Әлеге бүлеккә кушымта материалларына, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү процедурасын гамәлгә ашырмыйча, җир төзелеше эшләрен уздырган саен төзәтмәләр кертелергә мөмкин.

II ӨЛЕШ. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАСЫ

VIII БҮЛЕК. «Иске Чүриле авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары

22 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территория зоналары

1. Шәһәр төзелешен зоналаштыруның күрсәтелгән картасы әлеге Кагыйдәләрнең аерылгысыз өлеше булып тора (1нче кушымта).

2. Күрсәтелгән картада территория зоналарының чикләре һәм аларның кодлы тамгалары сурәтләнгән. Территория зоналарының чикләре әлеге Кагыйдәләрнең 9 статьясы нигезләмәләре нигезендә билгеләнгән.

3. «Иске Чүриле авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә тәкъдим ителгән һәм шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында күрсәтелгән территория зоналары составына түбәндәгеләр керә:

шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территория зоналары;

шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган җир кишәрлекләре булган территория зоналары;

шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган җирләре булган территория зоналары.

<u>Шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территория зоналары:</u>

Ж1 - шәхси торак төзелеше зонасы;

ОД1 - күпфункцияле иҗтимагый-эшлекле төзелеш зонасы;

КО - коммуналь хезмәт күрсәтү объектлары зонасы;

1 - транспорт инфраструктурасы зонасы;

И2 - инженерлык инфраструктурасы зонасы;

С2 - авыл хуҗалыгын тәэмин итү объектлары зонасы;

АХ2 - авыл хуҗалыгы җитештерүе объектлары зонасы;

Р1 - табигый ландшафтлар зонасы;

СН1 - махсус билгеләнгән зона.

<u>Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган җир кишәрлекләре булган территория зоналары:</u>

юк

<u>Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган җирләре булган территория зоналары:</u>

СХ1 - авыл хуҗалыгы җирләре зонасы;

ЛФ - урман фонды зонасы.

4. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында мәҗбүри тәртиптә чикләрендә мондый эшчәнлекне гамәлгә ашыру планлаштырылган очракта территорияне комплексы үстерүне гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территорияләр билгеләнә. Мондый территорияләрнең чикләре бер яки берничә территория зонасы чикләрендә билгеләнә һәм аерым картада күрсәтелә ала. Мондый территорияләргә карата территорияне комплексы үстерү турында бер яисә берничә шартнамә төзелә.

Территорияне комплексы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территорияләр чикләре җирле үзидарәнең вәкаләтле органы территорияне комплексы үстерү турындагы карары һәм территорияне комплексы үстерү турындагы шартнамә нигезендә әзерләнгән территорияне планлаштыру документлары нигезендә җирле үзидарәнең вәкаләтле органы һәм ачык аукционда җиңүче арасында территорияне комплексы үстерү турында шартнамә төзү хокукына ия булган яисә Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә мондый шартнамә төзү хокукына ия башка затлар арасында төзелгән территорияне планлаштыру документлары нигезендә билгеләнә.

Чикләрендә территорияне комплекслы үстерү күздә тотыла торган территорияләр «Апаз авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге чикләрендә билгеләнмәгән, шуңа бәйле рәвештә әлеге Кагыйдәләр материалларында чагылмый.

23 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре

1. Шәһәр төзелешен зоналаштыруның күрсәтелгән картасы әлеге Кагыйдәләрнең аерылгысыз өлеше булып тора (2 нче кушымта).

2. Күрсәтелгән картада территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның чикләре чагылдырылды, алар Россия Федерациясе законнары нигезендә җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан файдаланууга өстәмә чикләүләр сала.

3.Ххарактеристикалары законнарда, башка норматив хокукый актларда билгеләнгән куллану режимнарына туры килми торган территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләре һәм капиталь төзелеш объектлары әлеге Кагыйдәләргә туры килми.

4. Күрсәтелгән Шәһәр төзелешен зоналаштыруның күрсәтелгән картасында территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләреннән тыш мәдәни мирас объектларының, ачыкланган мәдәни мирас объектларының, мәдәни мирас объектлары билгеләренә ия объектларның урнашу урыны; тарихи җирлекләр территорияләре чикләре чагылдырыла.

24 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре, тарихи җирлекләр территорияләре чикләре, мәдәни мирас объектларын саклау зоналары чикләре

1. Шәһәр төзелешен зоналаштыруның күрсәтелгән картасында мәдәни мирас объектларын саклау зоналарының чикләре күрсәтелә.

«Иске Чүриле авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә мәдәни мирас объектларын сак зоналарының билгеләнгән чикләре булмау сәбәпле, әлеге карта әзерләнми.

III ӨЛЕШ. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ

IX БҮЛЕК. Җир кишәрлекләренең иң чик күләмнәрен һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларын билгеләү өлешендә Шәһәр төзелеше регламентлары җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре

25 статья. Шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территория зоналары

1. Ж1 - Шәхси торак төзелеше зонасы

1.1. Җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; җир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	Рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары			
		Җир кишәрлегенең үлчәме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклеге	Төзелешнең максималь проценты	җир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
2.1	Шәхси торак төзелеше өчен	минималь - 600 кв. м; максималь - 5000 кв.м.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансарданы да кертеп), ярдәмче корылмаларныкы - 1; Төп төзелешнең иң чик биеклеге - 10 м; ярдәмче корылмаларныкы - 3,5 м (яссы түбәле), 4,5 м (авыш түбәле, иң зур биеклеге). Коймаларның максималь биеклеге - 2,0 м.	20 %	урам-юл челтәренә чыгучы җир кишәрлеге яклары өчен - 3 м; җир кишәрлегенең башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышны киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
2.2	Шәхси ярдәмче хуҗалык алып бару өчен	минималь - 600 кв. м; максималь - 5000 кв.м.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансарданы да кертеп), ярдәмче корылмаларныкы - 1;	20 %	урам-юл челтәренә чыгучы җир кишәрлеге яклары өчен - 3 м;

			Төп төзелешнең иң чик биеклеге - 10 м; ярдәмче корылмаларныкы - 3,5 м (яссы түбәле), 4,5 м (авыш түбәле, иң зур биеклеге). Коймаларның максималь биеклеге - 2,0 м.		жир кишәрлегенең башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышны киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
2.3	Туктатылган торак төзелеше	минималь - 1000 кв. м; максималь - 2000 кв.м.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансарданы да кертеп), ярдәмче корылмаларныкы - 1; Төп төзелешнең иң чик биеклеге - 10 м; ярдәмче корылмаларныкы - 3,5 м (яссы түбәле), 4,5 м (авыш түбәле, иң зур биеклеге). Коймаларның максималь биеклеге - 2,0 м.	30 %	урам-юл челтәренә чыгучы жир кишәрлеге яклары өчен - 3 м; жир кишәрлегенең башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышны киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре					
2.7	Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
2.7.1	Гараж билгеләнешендәге объектлар	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнми			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					

2.1.1	Азкатлы күпфатирлы торак төзелеше	минималь - 1000 кв. м.; максималь - билгеләнми	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 4 (мансарданы да кертеп); Төп төзелешнең иң чик биеклеге - 15 м; Койманың максималь биеклеге - 1 м.	40 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышны киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
3.5.1	Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү	билгеләнми	билгеләнми	80 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышны киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
13.1	Бакчачылык алып бару	минималь - 1000 кв. м.; максималь - 5000 кв.м.	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми

*РФ Икътисади үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрендәге 540 номерлы боерыгы белән расланган җир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

1.2. Башка таләпләр:

Минималь аралар:

2 - 3 кат биеклектәге торак биналарның озын яклары арасында: кимендә 15 м;
4 катлы йортларның озын яклары арасында: 20 м дан да ким түгел;
балалар уеннары өчен мәйданчыктан алып торак биналарга кадәр - 12 м;
өлкәннәр өчен ял итү мәйданчыгыннан - 10 м;
автомобиль кую мәйданчыкларыннан - 10 м;
спорт белән шөгыльләнү өчен мәйданчыктан-10 метрдан 40 метрга кадәр;
хуҗалык максатлары өчен мәйданчыктан - 20 м;

калдыклар өчен контейнерлар булган мәйданчыклардан алып торак йортлар, балалар учреждениеләре кишәрлекләре чикләренә, яшелләндерелгән мәйданчыкларга кадәр - кимендә 50 м, әмма 100 м дан артык түгел.

Автомобиль транспортын саклау урыннарыннан тыш, урамнар ягыннан ярдәмче корылмалар урнаштыру рөхсәт ителми.

Рөхсәт ителгән социаль, коммуналь-көнкүреш, административ һәм башка билгеләнештәге объектлар торак йортларның түбәндәге ике катларында урнашырга яки аларга килүчеләр өчен торак (ишегалды) территориясеннән аерым территорияләргә, подъездларга һәм автотранспортның вакытлыча тору өчен кунак ачык автостоянкалар ясау өчен мәйданчыкларга ия булган очракта мөмкин.

Әлеге статьяда җайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шәһәр төзелеше проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

2. ОД1 - Күпфункцияле иҗтимагый-эшлекле төзелеш зонасы

2.1. Җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; җир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	**Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы ***	**рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары**			
		җир кишәрлегенең үлчәме	**катларның чикле саны һәм төзелешнең чикле биеклеге**	**Төзелешнең максималь проценты**	**җир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар**
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
3.2	Социаль хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
3.3	Көнкүреш хезмәте	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
3.4.1	Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
3.5	Мәгариф һәм агарту	билгеләнми	билгеләнми	80 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышны киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
3.6	Мәдәни үсеш	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
3.7	Дини файдалану	билгеләнми	билгеләнми	80 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышны киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
3.8	Иҗтимагый идарә	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми

4.1	Эшлекле идарә	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.4	Кибетләр	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.5	Банк һәм иминиятләштерү эшчәнлеге	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.6	Җәмәгать туклануы	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.7	Кунакханә хезмәте	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
5.1	Спорт	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
8.3	Эчке хокук тәртибен тәэмин итү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре					
2.7.1	Гараж билгеләнешендәге объектлар	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.9	Автотранспортка хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы җир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнми			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
2.1	Шәхси торак төзелеше өчен	минималь - 1000 кв. м; максималь - 5000 кв.м.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансарданы да кертеп), ярдәмче корылмаларныкы - 1; Төп төзелешнең иң чик биеклеге - 10 м; ярдәмче корылмаларныкы - 3,5 м (яссы түбәле), 4,5 м (авыш түбәле, иң зур биеклеге). Коймаларның максималь биеклеге - 2,0 м.	20 %	урам-юл челтәренә чыгучы җир кишәрлеге яклары өчен - 3 м; җир кишәрлегенең башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышны киметү яки кызыл линия буенча биналарның,

					корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
2.1.1	Азкатлы күпфатирлы торак төзелеше	минималь - 1000 кв. м.; максималь - билгеләнми	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 4 (мансарданы да кертеп); Төп төзелешнең иң чик биеклеге - 15 м; Койманың максималь биеклеге - 1 м.	40 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышны киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
2.2	Шәхси ярдәмче хуҗалык алып бару өчен	минималь - 1000 кв. м; максималь - 5000 кв.м.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансарданы да кертеп), ярдәмче корылмаларныкы - 1; Төп төзелешнең иң чик биеклеге - 10 м; ярдәмче корылмаларныкы - 3,5 м (яссы түбәле), 4,5 м (авыш түбәле, иң зур биеклеге). Коймаларның максималь биеклеге - 2,0 м.	20 %	урам-юл челтәренә чыгучы жир кишәрлеге яклары өчен - 3 м; жир кишәрлегенең башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышны киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
2.3	Туктатылган торак төзелеше	минималь - 1000 кв. м; максималь - 2000 кв.м.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансарданы да кертеп), ярдәмче корылмаларныкы - 1; Төп төзелешнең иң чик биеклеге - 10 м; ярдәмче корылмаларныкы - 3,5 м (яссы түбәле), 4,5 м (авыш түбәле, иң зур биеклеге). Коймаларның максималь биеклеге - 2,0 м.	30 %	урам-юл челтәренә чыгучы жир кишәрлеге яклары өчен - 3 м; жир кишәрлегенең башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышны киметү яки кызыл линия буенча биналарның,

					корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
4.2	Сәүдә объектлары (сәүдә үзәкләре, сәүдә-күңел ачу үзәкләре (комплекслар)	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.3	Базарлар	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.8	Күңел ачулар	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.9.1	Юл буе сервисы объектлары	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
6.4	Азык-төлек сәнәгате	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
6.9	Складлар	билгеләнми	билгеләнми	60 %	билгеләнми

*РФ Икътисади үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрендәге 540 номерлы боерыгы белән расланган җир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

2.2. Башка таләпләр:

Минималь аралар:

мәктәпкәчә һәм гомуми белем бирү учреждениеләре өчен кызыл линиядән төп төзелешкә кадәр - 10 м;

стационары кызыл сызыктан төп төзелешкә кадәр булган дәвалау учреждениеләре өчен - 30 м;

2 - 3 кат биеклектәге торак биналарның озын яклары арасында: кимендә 15 м;

4 катлы йортларның озын яклары арасында: 20 м дан да ким түгел;

Стационары һәм башка иҗтимагый һәм торак биналары булган дәвалау учреждениесе арасындагы ара - 50 метрдан да ким түгел.

Әлеге статьяда җайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шәһәр төзелеше проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

3. КО - коммуналь хезмәт күрсәтү объектлары зонасы

3.1. Җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; җир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары			
		жир кишәрлеге нең үлчәме	катларның чикле саны һәм төзелешнең чикле биеклеге	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					

3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре					
билгеләнми					
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
билгеләнми					

*РФ Икътисади үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрендәге 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

3.2. Әлеге статьяда җайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шәһәр төзелеше проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

4. 1 - Транспорт инфраструктурасы зонасы

4.1. Җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; җир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	**Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы ***	**рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары**			
		җир кишәрлеге нең үлчәме	**катларның чикле саны һәм төзелешнең чикле биеклеге**	**Төзелешнең максималь проценты**	**җир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар**
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
7.2	Автомобиль транспорты	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
7.3	Су транспорты	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.9	Автотранспорт ка хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.9.1	Юл буе сервисы объектлары	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре					
8.3	Эчке хокук тәртибен тәэмин итү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
билгеләнми					

*РФ Икътисади үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрендәге 540 номерлы боерыгы белән расланган җир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

4.2. Әлеге статьяда җайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шәһәр төзелеше проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

5. И2 - Инженерлык инфраструктурасы зонасы

5.1. Җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; җир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	**Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы ***	**рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары**			
		җир кишәрлегенең үлчәме	**катларның чикле саны һәм төзелешнең чикле биеклеге**	**Төзелешнең максималь проценты**	**җир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар**
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
6.7	Энергетика	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
6.8	Элемтә	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
7.5	Торбаүткәргеч транспорт	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
11.3	Гидротехник корылмалар	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре					
7.2	Автомобиль транспорты	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
билгеләнми					

*РФ Икътисади үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрендәге 540 номерлы боерыгы белән расланган җир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

5.2. Әлеге статьяда җайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шәһәр төзелеше проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

6. С2 - Авыл хуҗалыгын тәэмин итү объектлары зонасы

6.1. Җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; җир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары			
		җир кишәрлегенең үлчәме	катларның чикле саны һәм төзелешнең чикле биеклеге	Төзелешнең максималь проценты	җир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
1.14	Авыл хуҗалыгын фәнни яктан тәэмин итү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
1.15	Авыл хуҗалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү	билгеләнми	билгеләнми	60 %	билгеләнми
1.18	Авыл хуҗалыгы җитештерүен тәэмин итү	билгеләнми	билгеләнми	60 %	билгеләнми
3.10	Ветеринария хезмәте	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы җир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнми			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
билгеләнми					

*РФ Икътисади үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрендәге 540 номерлы боерыгы белән расланган җир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

6.2. Әлеге статьяда җайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шәһәр төзелеше проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

7. АХ2 - Авыл хуҗалыгы җитештерүе объектлары зонасы

7.1. Җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; җир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә)

максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары			
		жир кишәрлеге нең үлчәме	катларның чикле саны һәм төзелешнең чикле биеклеге	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
1.7	Терлекчелек	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
1.12	Умартачылык	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
1.13	Балыкчылык	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
1.17	Питомниклар	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
1.3	Яшелчәчелек	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
1.14	Авыл хуҗалыгын фәнни яктан тәэмин итү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
1.15	Авыл хуҗалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү	билгеләнми	билгеләнми	60 %	билгеләнми
1.18	Авыл хуҗалыгы житештерүен тәэмин итү	билгеләнми	билгеләнми	60 %	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнми			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
3.10	Ветеринария хезмәте	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми

*РФ Икътисади үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрендәге 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

7.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шәһәр төзелеше проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

8. Р1 - Табигый ландшафтлар зонасы

8.1. Җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; җир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	**Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы ***	**рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары**			
		җир кишәрлегенең үлчәме	**катларның чикле саны һәм төзелешнең чикле биеклеге**	**Төзелешнең максималь проценты**	**җир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар**
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
9.1	Табигый территорияләрне саклау	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
11.0	Су объектлары	билгеләнми			
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре					
12.0	Гомуми файдаланудагы җир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнми			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
5.2	Табигый-танып белү туризмы	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
11.3	Гидротехник корылмалар	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми

*РФ Икътисади үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрендәге 540 номерлы боерыгы белән расланган җир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

8.2. Башка таләпләр:

Капиталь булмаган корылмалар, вакытлыча павильоннар урнаштырганда яшел үсентеләрне юкка чыгару рөхсәт ителми

Әлеге статьяда җайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шәһәр төзелеше проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

9. СН1 - Махсус билгеләнештәге зона

9.1. Җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; җир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары			
		җир кишәрлегенең үлчәме	катларның чикле саны һәм төзелешнең чикле биеклеге	Төзелешнең максималь проценты	җир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
12.1	Ритуаль эшчәнлек	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
12.2	Махсус эшчәнлек	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.9	Автотранспорт тка хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
билгеләнми					

*РФ Икътисади үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрендәге 540 номерлы боерыгы белән расланган җир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

9.2. Әлеге статьяда җайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шәһәр төзелеше проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

26 статья. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган җир кишәрлекләре булган территориаль зоналар

1. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган җир кишәрлекләре булган территориаль зоналар муниципаль берәмлек территориясендә юк.

27 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган җирләре булган территориаль зоналар

1. СХ1 - Авыл хуҗалыгы җирләре зонасы

1.1. Җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; җир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары			
		жир кишәрлегенең үлчәме	катларның чикле саны һәм төзелешнең чикле биеклеге	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
1.2	Бөртекле һәм башка авыл хуҗалыгы культуралары үстерү	билгеләнми			
1.3	Яшелчәчелек	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
1.5	Бакчачылык	билгеләнми			
1.16	Басу кишәрлекләр ендә шәхси ярдәмче хуҗалык алып бару	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
1.17	Питомниклар	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре					
1.8	Терлекчелек	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
7.2	Автомобиль транспорты	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
билгеләнми					

*РФ Икътисади үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрендәге 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

2. ЛФ - Урман фонды зонасы

2.1. Җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; җир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары			
		жир кишәрлегенең үлчәме	катларның чикле саны һәм төзелешнең чикле биеклеге	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
9.1	Табигый территорияләрне саклау	билгеләнми			

10.0	Урманнардан файдалану	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре		
билгеләнми		
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре		
билгеләнми		

*РФ Икътисади үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрендәге 540 номерлы боерыгы белән расланган җир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

X БҮЛЕК. Җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү

28 статья. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар

1. «Иске Чүриле авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә территориядән файдалануның махсус шартлары булган түбәндәге зоналар эшли:

сәнәгать, авыл хуҗалыгы һәм башка предприятиеләрнең һәм объектларның санитар-сак зоналары;

су саклау зоналары һәм өске су объектларының яр буе яклау полосалары;

эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары;

электр челтәре хуҗалыгы объектларын саклау зоналары;

махсус сакланылучы табигать территорияләре;

приаэродром территорияләре.

2. Сәнәгать, авыл хуҗалыгы һәм башка предприятиеләрнең һәм объектларның санитар-сак зоналары

2.1. «Халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында» 1999 елның 30 мартындагы 52-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә әйләнә-тирә мохиткә һәм кеше сәламәтлегенә йогынты ясау чыганаклары булып торучы объектлар һәм производстволар тирәсендә санитар-яклау зонасы - аерым кулланылыш режимындагы махсус территория билгеләнә, аның күләме атмосфера һавасына пычрану йогынтысын (химик, биологик, физик) гигиена нормативлары белән билгеләнгән күрсәткечләргә кадәр, ә I һәм II класслы куркыныч предприятиеләр өчен - гигиена нормативлары белән билгеләнгән күрсәткечләр, шулай ук халык сәламәтлеге өчен мөмкин булган куркыныч күрсәткече.

2.2. Санитар-сак зонасының күләмнәре һәм чикләре, технологияләр кулланыла торган җитештерү күләмен исәпкә алып, санитар-яклау зонасы проекты белән билгеләнә. Эшләнгән проект булмаганда, аның күләме «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» СанПиН 2.2.1/2.1.2.1.1200-03 нигезендә билгеләнә.

2.3. Сәнәгать, авыл хуҗалыгы һәм башка предприятиеләрнең санитар-яклау зоналарында һәм объектларның эшчәнлеген чикләү «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 нигезендә билгеләнә.

3. Су саклау зоналары һәм өске су объектларының яр буе яклау полосалары

3.1. Су саклау зоналары булып диңгез, елгалар, инешләр, каналлар, күлләр, сусаклагычлар яр буена тоташкан һәм күрсәтелгән су объектларының пычрануын,

чүпләнүен, ләм утыруын, аларның суларын ярлыландыруын булдырмау, шулай ук су биологик ресурсларының һәм хайваннар һәм үсемлекләр дөньясының башка объектларының яшәү тирәлеген саклау максатларында хуҗалык һәм башка эшчәнлекне гамәлгә ашыруның махсус режимы билгеләнә торган территорияләр тора.

3.2. Су саклау зоналары чикләрендә хуҗалык һәм башка эшчәнлеккә өстәмә чикләүләр кертелә торган территорияләрдә яр буе яклау полосалары урнаштырыла.

3.3. Су саклау зоналарының һәм яр буе яклау полосаларының күләмнәре Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә билгеләнә.

3.4. Елгаларның яисә инешләрнең су саклау зонасы киңлеге аларның елгалар яисә инешләр өчен озынлыктагы чишмәдән билгеләнә:

ун километрга кадәр - яр сызыгыннан 50 м ;
уннан алып илле километрга кадәр - 100 м;
илле километрдан һәм аннан да күбрәк - 200 м.

3.5. Яр буе сак полосасының киңлеге су объекты ярының текәлегенә бәйле рәвештә билгеләнә һәм кире яки нуль уклон өчен 30 м, өч градуска кадәр текәлек өчен 40 м һәм өч градустан артык текәлек өчен 50 м тәшкил итә.

3.6. Су саклау зоналарында һәм яр буе яклау полосаларында эшчәнлекне чикләү Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә билгеләнә.

4. Эчә торган су белән тәэмин итү чыганакларын санитар -сак зоналары

4.1. Су белән тәэмин итү чыганакларының санитар сак зоналарының төрләре һәм күләмнәре «хуҗалык-эчәр өчен билгеләнгән су белән тәэмин итү чыганакларын һәм суүткәргечләрне санитар саклау зоналары» СанПиН 2.1.4.1110-02 нигезендә билгеләнә.

4.2. Су белән тәэмин итү чыганаклары санитар сак зоналарына (ЗСО) ия. Санитар-сак зоналары өч пояс составында оештырыла.

Беренче пояс (катгый режимлы) суалгычларның урнашу территориясен, барлык суүткәргеч корылмаларның һәм су асты каналының мәйданчыкларын үз эченә ала.

Икенче һәм өченче поясларны (чикләүләр поясын) су белән тәэмин итү чыганакларының пычрануын кисәтү өчен билгеләнгән территорияне кертәләр.

4.3. Су белән тәэмин итүнең җир асты чыганакларын санитар саклау зонасының беренче поясы күләме сакланган җир асты суларын кулланганда 30 м һәм җир асты суларын тиешенчә сакламаганда 50 м тәшкил итә.

4.4. Су белән тәэмин итүнең җир асты чыганакларын санитар саклау зоналарының икенче һәм өченче пояслары чикләре исәпләү белән билгеләнә.

5. Электр челтәре хуҗалыгы объектларының сак зоналары

5.1. Электр челтәре хуҗалыгы объектларының сак зоналары «Электр челтәре хуҗалыгы объектларының саклау зоналарын билгеләү тәртибе һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән файдалануның махсус шартлары турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2009 елның 24 февралендәге 160 номерлы карары нигезендә электр челтәре хуҗалыгының гамәлдәге линияләренең һәм корылмаларының сакланышын тәэмин итү өчен билгеләнә.

5.2. Электрүткәргечнең һава линияләре буйлап сак зоналары җир һәм һава киңлеге участогы өслеге өлеше (электр тапшыруының һава сызыклары терәкләренең биеклегенә туры килә торган биеклеккә) рәвешендә билгеләнә, бу кырый үткәргечләрдән электр үткәргечләр линиясенең ике ягында да артта кала торган параллель вертикаль яссылыклар белән түбәндәге арада:

1 кВ га кадәр- 2 м;
1 дән 20 кВга кадәр - 10 м;
35 кВ - 15 м;
110 кВ - 20 м;

220 кВ - 25 м;
500 кВ - 30 м.

5.3. Электр тапшыруның җир асты кабель линияләре буйлап сак зонасы җир асты байлыклары кишәрлеге өслегенең бер өлеше (электр үткәргечләрнең кабель сызыкларын салу тирәнлегенә туры килә торган тирәнлектә) белән чикләнгән, кырый кабельләрдән 1 метр ераклыктагы электр тапшыру линиясенең ике ягында да калыша торган параллель вертикаль яссылыклар белән чикләнгән өлеше рәвешендә билгеләнә.

5.4. Сак зоналарында эшчәнлекне чикләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Мондый зоналар чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән файдалануның махсус шартларын һәм электр челтәре объектлары саклау зоналарын билгеләү тәртибе турында» 2009 елның 24 февралендәге 160 номерлы карары нигезендә билгеләнә.

6. Махсус сакланылучы табигать территорияләре, махсус сакланылучы табигать территорияләренең сак зоналары

6.1. Махсус сакланылучы табигать территорияләрен һәм территорияләрен махсус сакланылучы табигать территорияләренең саклау зоналары чикләрендә куллану режимы «Махсус сакланылучы табигать территорияләре турында» 1995 елның 14 13 ноябрендәге 33-ФЗ номерлы федераль закон белән билгеләнгән.

6.2. Күрсәтелгән закон таләпләре нигезендә табигать һәйкәлләре урнашкан территорияләрдә хуҗалык эшчәнлеген чикләү гамәлдә, аерым алганда, аларның сакланышын бозуга китерә торган һәртөрле эшчәнлек тыела.

6.3. Дәүләт табигать заказниклары территорияләрендә дәүләт табигать заказникларын төзү максатларына каршы килсә яисә табигать комплексларына һәм аларның компонентларына зыян китерсә, теләсә нинди эшчәнлек даими яки вакытлыча тыела яки чикләнә.

7. Аэродром яны территорияләре

7.1. Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2010 елның 11 мартындагы 138 номерлы карары белән расланган Россия Федерациясе һава киңлегеннән файдалану кагыйдәләре нигезендә аэродром территорияләр һәм алардан файдалану режимы билгеләнә.

7.2. Аэродром яны территориянең чикләре җир яки су өслегенә һава алымнары проекциясенең тышкы чиге буенча билгеләнә, ә һава алымнары полосаларыннан тыш - аэродромның контроль ноктасыннан 30 км радиуслы әйләнә буенча.

29 статья. Инженерлык һәм транспорт инфраструктурасының линия объектларының санитар бүленешләре

1. «Иске Чүриле авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә инженерлык инфраструктурасының түбәндәге линия объектлары бар:

электр тапшыру линияләре.

2. «Иске Чүриле авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә тапшырылган транспорт инфраструктурасының линия объектларына түбәндәгеләр керә:

автомобиль юллары.

3. Инженерлык коммуникацияләренең санитар бүленешләре

3.1. Магистраль торбаүткәргечләр, газ белән тәэмин итү системалары һәм югары киеренкелектәге электр линияләре өчен «Санитар-сак зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 нигезендә санитария аермалары билгеләнә (санитар аралау полосалары).

3.2. Капиталь төзелеш объектларын проектлаганда һәм төзегәндә, җир кишәрлекләрен формалаштырганда, санитар бүленешләрне исәпкә алырга кирәк.

3.3. Санитария өзелеше зонасында урнашкан территориядән файдалану режимы санитар-яклау зонасы режимына туры килә һәм «Санитар-сак зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 нигезендә билгеләнә.

4. Транспорт инфраструктурасы объектларының санитар бүленешләре

4.1. Автомагистральләр, тимер юл транспорты линияләре, метрополитен, гараж һәм автостоянкалар өчен, шулай ук очып китү һәм һава судноларын утырту зонасында стандарт очу маршрутлары буйлап санитар бүленешләр билгеләнә. Санитар бүленешләрнең зурлыгы һәр конкрет очракта атмосфера һавасын һәм физик факторларны (шау-шу, вибрация, электромагнит кырлары һ.б.) пычрату исәпләүләре нигезендә, табигый тикшеренүләр һәм үлчәүләр үткәрелеп билгеләнә.

30 статья. Табигый факторлар йогынтысы буенча җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү

1. «Иске Чүриле авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә җир һәм су ресурсларыннан, капиталь төзелеш объектларыннан, халыкның куркынычсызлыгын нормаль файдалануны тәэмин итү максатларында табигый факторлар йогынтысы буенча чикләүләр зоналары билгеләнә ала.

2. Табигый факторлар - табигый характердагы гадәттән тыш хәл килеп чыгу куркынычы булган территорияләр яки акваторияләрнең йогынтысы зоналары.

3. Күрсәтелгән зоналарны билгеләү тәртибе, аларның күләмнәре һәм файдалану режимы законнар һәм норматив техник документлар нигезендә һәр потенциаль куркыныч объект өчен билгеләнә.

4. Су басу зоналары һәм су астында кала торган зоналар

4.1. «Территорияне су басудан инженер яклау» СНиП 2.06.15-85 нигезендә су басудан саклау түбәндәгеләрне үз эченә алырга тиеш:

биналарны, корылмаларны, нигез грунтларын локаль саклау һәм төзелгән территорияне тулаем саклау;

су чыгару;

дренаж суларын утильләштерү (чистарту кирәк булганда);

җир асты сулары һәм өске сулар режимына, су агызу коммуникацияләрендәге чыгымнарга (агызуларга) һәм басымнарга, нигезләрнең, биналарның һәм корылмаларның җимерелүенә, шулай ук инженерлык яклавы корылмаларының эшенә мониторинг ясау системасы.

4.2. Күрсәтелгән чараларны «Территорияне су басудан инженерлык яклавы» СНиП 2.06.15-85 нигезендә территориядә грунт суларын киметүне тәэмин итәргә тиеш:

капиталь төзелештән - өслекнең проект билгесеннән кимендә 2 м;

стадионнар, парклар, скверлар һәм башка яшел утыртмалар - 1 метрдан да ким түгел.

Микрорайоннар территориясендә минераль грунтлар катламының минималь калынлыгын 1 метрга тигез итеп кабул итәргә кирәк; урамнарның машина узу өлешләрендә минераль грунтлар катламының калынлыгы транспорт хәрәкәтенең интенсивлыгына бәйле рәвештә билгеләнергә тиеш.

4.3. Яр буенда урнашкан торак пунктлар территорияләре су басудан, җил китергән су басудан һәм грунт сулары белән су басудан сакланырга тиеш.

5. Экзооген геологик процессларга дучар булган территорияләр

5.1. "Территорияне, биналарны һәм корылмаларны куркыныч геологик процесслардан инженер яклау. Проектлауның төп нигезләмәләре» СНиП 2.01.15-90 нигезендә шуышу һәм ишелү процессларга дучар була торган территорияләрдә урнашкан торак пунктларда әлеге процессларны булдырмый калуга һәм стабильләштерүгә юнәлдерелгән түбәндәге чараларны кулланырга кирәк:

аның тотрыклылыгын арттыру максатларында тау бите рельефын үзгәртү;

территорияне вертикаль планлаштыру һәм өске су бүлеп чыгару системасын төзү ярдәмендә өске сулар агымын җайга салу;

грунтка һәм эрозия процессларына су инфильтрациясен булдырмау;

җир асты суларының биеклеген ясалма киметү;

агро-урман-мелиорация;

грунтны ныгыту (шул исәптән армирование юлы белән);

тотып торучы корылмалар ясау;

сөзәклекләрдә террасалар ясау;

башка чаралар (җылылык саклау җайланмалары һәм өслекләр ярдәмендә җылылык процессларын җайга салу, туңдыру һәм эретү процессларының зарарлы йогынтысыннан саклау, сак зоналарын билгеләү һ.б.).

6. Карст процессларына дучар булган территорияләр

6.1. "Территорияне, биналарны һәм корылмаларны куркыныч геологик процесслардан инженерлык яклавы. Проектлауның төп нигезләмәләре» СНиП 2.01.15-90 нигезендә карст барлыкка килүгә каршы чараларда, геологик төзелешендә эрүчән тау токымнары булган территорияләрдә (известьташлар, доломитлар, акбур, карбонат цементлы терәк грунтлар, гипслар, ангидритлар, ташлы тоз) биналар һәм корылмалар проектлаганда җир өслегендә карст күренешләрен (бүрәнкәләр, казанлыклар, карст-эрозия чокырлары һ.б.) һәм (яки) грунт массивының тирәнлеген (куышлыклар, бушлыклар һ.б.) күздә тотарга кирәк.

6.2. Планлаштырылган чараларга түбәндәгеләр керә:

планировкалау структурасын эшләгәндә карст барлыкка килү куркынычы булган җирләрне мөмкин кадәр урап узу һәм яшел утыртмалар утыртканда функциональ зоналарны махсус компоновкалау, магистраль урамнар һәм челтәрләрне трассировкалау;

территорияләрне техноген төзелешнең йогынтысыннан инженерлык яклавы;

биналар һәм корылмаларны карст иңүләре интенсивлыгының азрак куркынычлы, тотрыклылыгы I-II категорияле участоклардан читтә урнаштыру, шулай ук карст иңүләре түбән интенсив (ешлыкта) булган, әмма уртача диаметрлары 20 м дан артык булган участоклардан читтә урнаштыру (А тотрыклылыгы категориясе).

31 статья. мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү

1. Мәдәни мирас объектларын саклау «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләре) турында» 2005 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы федераль закон, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 2005 елның 01 апрелендәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы, башка норматив хокукый актлар таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Мәдәни мирас объектлары, ачыкланган мәдәни мирас объектлары мирас объектлары исемлеге

2.1. «Иске Чүриле авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә түбәндәге мәдәни мирас объектлары, ачыкланган мәдәни мирас объектлары элементлары булган объектлар бар:

Объектның статусы	Объектның исеме	Урнашкан урыны	Оештыру-күрсәтмә документ	Картадагы номер
Ачыкланган мәдәни мирас объектлары	Церковь Троицкая 1838 Церковь Казан Богородица 1830	Венета авылы Иске Чүриле авылы	– –	4.1 4.2

2.2. Мәгълүмат Татарстан Республикасы Мәдәният министрлыгы тарафыннан 2015 елның 22 июлендә бирелгән мәдәни мирас объектлары, ачыкланган мәдәни мирас объектлары элементлары булган объектлар исемлекләре нигезендә тапшырылган.

3. Мәдәни мирас объектлары территориясе

3.1. Мәдәни мирас объектлары территорияләре - Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренең) бердәм дәүләт реестрына кертелгән ядкарьләр һәм ансамбльләр территорияләре, шулай ук мәдәни мирас объектлары булып торучы ядкарьләр яисә ансамбльләр территорияләре чикләрендә һәм мәдәни мирас объектларын саклау турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә кабул ителә торган реставрация, консервация, торгызу, ремонтлау һәм карап тоту турында карар.

3.2. Мәдәни мирас объекты территориясе чикләрендә:

һәйкәл яисә ансамбль территориясендә: капиталь төзелеш объектларын төзү һәм һәйкәл яисә капиталь төзелеш объектларының яисә ансамбль территориясендәге күләм-пространство характеристикаларын арттыру; мәдәни мирас объектын яисә аның аерым элементларын саклау, мәдәни мирас объектының тарихи-шәһәр төзелеше яисә табигый мохитен саклау эшләреннән тыш, җир, төзелеш, сугару һәм башка эшләр башкару тыела;

истәлекле урыннар территориясендә һәйкәлләрне һәм ансамбльләрне саклау, аны Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренең) бердәм дәүләт реестрына кертү өчен нигез булган истәлекле урын үзенчәлекләренең сакланышын тәэмин итүгә юнәлдерелгән эшләр, юкка чыккан шәһәр төзелеше мохитен торгызу максатларында капиталь төзелеш объектларын төзү; мәҗбүри дәүләт урыны үзенчәлекләрен саклап калу өчен нигез булып торган чикләнгән төзелеш, капиталь төзекләндерү объектларын төзү һәм реконструкцияләү эшләре рөхсәт ителә;

Һәйкәл, ансамбль яисә истәлекле урын территориясендә мәдәни мирас объектының сакланышын тәэмин итү таләпләренә каршы килми торган һәм хәзерге шартларда мәдәни мирас объектының эшчәнлеген тәэмин итәргә мөмкинлек бирә торган хуҗалык эшчәнлеген алып бару рөхсәт ителә.

3.3. «Иске Чүриле авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә урнашкан мәдәни мирас объектларының билгеләнгән чикләре турында Кучемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрында белешмәләр булмау сәбәпле, күрсәтелгән объектлар чикләре зоналаштыру карталарында күрсәтелмәде.

4. Мәдәни мирас объектларыныж сак зоналары

4.1. Мәдәни мирас объектларыныж сак зоналары мәдәни мирас объектларын саклауны тәэмин итү максатларында билгеләнә.

4.2. Сак зоналары чикләре күрсәтелгән зоналарда урнашкан мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен һәм проектлана торган зоналары чикләрен тасвирлауны, әлеге зоналар чикләрендә җирләрдән файдалану режимнары һәм шәһәр

төзелеше регламентлары проектларын үз эченә алган мәдәни мирас объектларын сак зоналары проекты белән билгеләнә.

4.3. Сак зоналары проектларын эшләү, саклау зоналары чикләрендә территориядән файдалану режимнарын билгеләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни ядкарьләрен) саклау зоналары турындагы нигезләмәне раслау турында» 2008 елның 26 апрелендәге 315 номерлы карары, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 2005 елның 01 апрелендәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы һәм башка норматив хокукый актлар белән җайга салына.

4.4. «Иске Чүриле авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясенә карата мәдәни мирас объектларын саклау зоналарының расланган проектлары юк.

XI БҮЛЕК. Территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән мөмкин булган минималь тәэмин ителеш дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм мондый объектларның халык өчен максималь рөхсәт ителә торган исәп-хисап күрсәткечләре

32 статья. Төп нигезләмәләр

1. Территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин ителешенең рөхсәт ителә торган минималь дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектларның халык өчен территориаль файдалана алу максималь мөмкин булган дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре (алга таба - исәп күрсәткечләре) шәһәр төзелеше регламенты составында шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территория чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган очракта күрсәтелә.

2. Чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләр « Иске Чүриле авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге чикләрендә билгеләнмәгән, шуңа бәйле рәвештә әлеге Кагыйдәләрдә шәһәр төзелеше регламентлары составындагы исәп-хисап күрсәткечләре күрсәтелмәде.

XII БҮЛЕК. Җир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләрен тасвирлау

33 статья. Төп нигезләмәләр

1. Җир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре Россия Федерациясе Икътисади үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрендәге 540 номерлы боерыгы (Россия Федерациясе Икътисади үсеш министрлыгының 2017 елның 6 октябрендәге 10 боерыгы редакциясендә) белән расланган җир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә билгеләнә.

2. Линия объектларын (гомуми файдаланудагы федераль һәм региональ әһәмиятле автомобиль юлларыннан һәм гомуми файдаланудагы тимер юллардан тыш) урнаштыру, саклагыч корылмаларны (утыртмаларны), сугару объектларын, антенна-мачта корылмаларын, мәгълүмат һәм геодезик билгеләр урнаштыру теләсә кайсы территориаль зонада файдалануның рөхсәт ителгән төрләре исемлегендә күрсәтелмичә генә рөхсәт ителә.

3. Җир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре тасвирламасы:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау *, рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлауга аңлатма
1.0	Авыл хуҗалыгы файдаланылышы	Авыл хуҗалыгын алып бару. Рөхсәт ителгән куллануның әлеге төрен эчтәлеге 1.1-1.18 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләрен, шул исәптән авыл хуҗалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү өчен файдаланыла торган биналар һәм корылмалар урнаштыруны үз эченә ала.
1.1	Үсемлекчелек	Авыл хуҗалыгы культураларын үстерүгә бәйле хуҗалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру. Әлеге төр куллануның эчтәлеге рөхсәт ителгән файдалану төрләренең 1.2-1.6 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.
1.2	Бөртекле һәм башка авыл хуҗалыгы культуралары үстерү	Бөртекле, кузаклы, азык, техник, майлы, эфиромайлы, башка авыл хуҗалыгы культуралары җитештерүгә бәйле авыл хуҗалыгы җирләрендә хуҗалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру
1.3	Яшелчәчелек	Авыл хуҗалыгы җирләрендә бәрәңге, яфрак, җиләк-җимеш, суган һәм бакча авыл хуҗалыгы культуралары җитештерүгә бәйле, шул исәптән теплицалар куллануга бәйле хуҗалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру
1.4	Дару, чәчәк культураларын үстерү	Авыл хуҗалыгы җирләрендә чәй, дару һәм чәчәк культуралары җитештерүгә бәйле хуҗалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру
1.5	Бакчачылык	Авыл хуҗалыгы җирләрендә күпьеллык җиләк-җимеш культуралары, шул исәптән виноград һәм башка күпьеллык культуралар үстерүгә бәйле хуҗалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру
1.6	Җитен һәм киндер үстерү	Авыл хуҗалыгы җирләрендә җитен, киндер үстерү буенча хуҗалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру
1.7	Терлекчелек	Терлекчелек продукциясен җитештерүгә, шул исәптән печәнлеккә, авыл хуҗалыгы терлекләрен көтүгә, нәселле терлекләр үрчетүгә, нәселле продукция (материал) җитештерүгә һәм алардан файдалануга, авыл хуҗалыгы терлекләрен тоту һәм үрчету, җитештерү, саклау һәм беренчел эшкәртү өчен кулланыла торган биналар, корылмалар урнаштыруга бәйле хуҗалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру. Әлеге төрдәге рөхсәт ителгән файдалануның эчтәлеге 1.8-11 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.
1.8	Терлекчелек	Авыл хуҗалыгы җирләрендә шул исәптән авыл хуҗалыгы терлекләрен (эре мөгезле терлекләрне, сарыкларны, кәҗәләрне, атларны, дөяләрне, боланнарны) үрчетүгә бәйле хуҗалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; печән чабу, авыл хуҗалыгы терлекләрен көтү, терлек азыгы җитештерү, авыл хуҗалыгы терлекләрен тоту һәм үрчету өчен кулланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру;

		нәселле терлекләр үрчетү, нәселле продукция (материал) җитештерү һәм алардан файдалану
1.9	Җәнлек үрчетү	Кыйммәтле кыйммәтле мехлы җәнлекләр аулауга бәйле хуҗалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; хайваннарны тоту һәм үрчетү, җитештерү, саклау һәм продукцияне беренчел эшкәртү өчен кулланыла торган биналарны, корылмаларны урнаштыру;нәселле терлекләр үрчетү, нәселле продукция (материал) җитештерү һәм алардан файдалану
1.10	Кошчылык	Кошларның, шул исәптән суда йөзүче кошларның йорт токымнарын үрчетүгә бәйле хуҗалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; хайваннар тоту һәм үрчетү, кошчылык продукциясен җитештерү, саклау һәм беренчел эшкәртү өчен кулланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру; нәселле терлекләр үрчетү, нәселле продукция (материал) җитештерү һәм алардан файдалану
1.11	Дуңгызчылык	дуңгызлар үрчетүгә бәйле хуҗалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; терлекләрне тоту һәм үрчетү, җитештерү, саклау һәм продукцияне беренчел эшкәртү өчен кулланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру; нәселле терлекләр үрчетү, нәселле продукция (материал) җитештерү һәм алардан файдалану
1.12	Умартачылык	Авыл хуҗалыгы җирләрендә бал кортларын һәм башка файдалы бөҗәкләрне үрчетү, тоту һәм алардан файдалану буенча хуҗалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; умартачылык һәм башка файдалы бөҗәкләр үрчетү өчен кирәкле умарталарны, башка объектларны һәм җайланмаларны урнаштыру; умартачылык продукциясен саклау һәм беренчел эшкәртү өчен файдаланыла торган корылмаларны урнаштыру
1.13	Балыкчылык	Балыкчылык объектларын (аквакультураны) үрчетү һәм (яисә) тоту, үстерү белән бәйле хуҗалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; балыкчылыкны (аквакультураны) гамәлгә ашыру өчен кирәкле биналарны, корылмаларны, җиһазларны урнаштыру
1.14	Авыл хуҗалыгын фәнни яктан тәэмин итү	Фәнни һәм селекция эшен гамәлгә ашыру, фән күзлегеннән караганда үсемлекләр һәм хайваннар дөньясы үрнәкләрен алу өчен авыл хуҗалыгы алып бару; үсемлекләрнең генетик ресурслары коллекцияләрен урнаштыру
1.15	Авыл хуҗалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү	Авыл хуҗалыгы продукциясен җитештерү, саклау, беренчел һәм тирән эшкәртү өчен кулланыла торган биналарны, корылмаларны урнаштыру

1.16	Басу кишәрлекләрен дә шәхси ярдәмче хуҗалык алып бару	Капиталь төзелеш объектларын төзү хокукыннан башка авыл хуҗалыгы продукциясен җитештерү
1.17	Питомниклар	Авыл хуҗалыгында кулланыла торган агач һәм куакларны, шулай ук үсентеләр һәм орлыклар алу өчен башка авыл хуҗалыгы культураларын үстерү һәм сату; авыл хуҗалыгы җитештерүенең күрсәтелгән төрләре өчен кирәкле корылмаларны урнаштыру
1.18	Авыл хуҗалыгы җитештерүен тәэмин итү	Авыл хуҗалыгы алып бару өчен файдаланыла торган машина-транспорт һәм ремонт станцияләрен, ангарларны һәм гаражларны авыл хуҗалыгы техникасы, амбарларны, су җыю башняларын, трансформатор станцияләрен һәм башка техник җиһазларны урнаштыру
2.0	Торак төзелеше	Төрле төрдәге торак урыннарын урнаштыру һәм аларда яшәүне тәэмин итү. Торак төзелешкә кеше яшәр өчен билгеләнгән биналар (биналар) керә, файдаланыла торган биналардан (биналардан) тыш: - эшмәкәрлек табышы алу максаты белән, аларда вакытлыча яшәү өчен торак урыны бирү (кунакханәләр, ял йортлары); - халыкны дәвалау яисә социаль хезмәт күрсәтү белән бер үк вакытта яшәү өчен (шифаханәләр, балалар йортлары, картлар йортлары, хастаханәләр); - җитештерүне өзлексез тәэмин итү ысулы буларак (вахта биналары, җитештерү объектларында хезмәт урыннары); - режимлы учреждение эшчәнлеген тәэмин итү ысулы буларак (казармалар, каравыл биналары, иректән мәхрүм итү урыннары, сак астында тоту). Әлеге төр куллануның эчтәлеге 2.1-2.7.1 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.
2.1	Шәхси торак төзелеше	шәхси торак йортны (даими яшәү өчен яраклы йорт, җирдәге өч каттан да югары булмаган биеклектә); җиләк-җимеш, яшелчә, бакча яисә башка декоратив яисә авыл хуҗалыгы культуралары үстерү; шәхси гаражлар һәм ярдәмче корылмалар урнаштыру <u>Аңлатма:</u> Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре, торак йорттан тыш, коймалар, ташландык су чокырлары, сарайлар һәм башка ишегалды корылмаларыннан урнаштыру мөмкинлеген күздә тота.
2.1.1	Азкатлы күпфатирлы торак төзелеше	Азкатлы күпфатирлы торак йортны урнаштыру (даими яшәү өчен яраклы йорт, мансардны да кертеп, 4 катка кадәр биеклектә); декоратив һәм җимеш агачларын, яшелчә һәм җиләк-җимеш культураларын үрчетү; индивидуаль гаражлар һәм башка ярдәмче корылмалар урнаштыру; спорт һәм балалар мәйданчыкларын, ял мәйданчыкларын төзекләндерү; азкатлы күпфатирлы йортның гомуми мәйданының гомуми мәйданы 15 % тәшкил итсә, күпкатлы йортның төзелгән, кушып төзелгән һәм төзелгән-кушып төзелгән биналарында торак төзүгә хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру.

		Аңлатма: Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре, торак йорттан тыш, коймалар, ташландык су чокырлары, сарайлар һәм башка ишегалды корылмаларыннан урнаштыру мөмкинлеген күздә тота
2.2	Шәхси ярдәмче хуҗалык алып бару өчен	Фатирларга (даими яшәү өчен яраклы һәм жирдәге өч каттан да югары булмаган йортлар) бүленү өчен билгеләнмәгән торак йортны урнаштыру; авыл хуҗалыгы продукциясен житештерү; гараж һәм башка ярдәмче корылмалар урнаштыру; авыл хуҗалыгы хайваннарын тоту Аңлатма: Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре, торак йорттан тыш, коймалар, ташландык су чокырлары, сарайлар һәм башка ишегалды корылмаларыннан урнаштыру мөмкинлеген күздә тота.
2.3	Туктатылган торак төзелеше	Күршедәге торак йортлар белән бер яки берничә уртак дивары булган, фатирга бүлү өчен билгеләнмәгән торак йортны урнаштыру (катлар саны 3 тән артык түгел, берләштерелгән йортларның гомуми саны уннан артмаган һәм аларның һәркайсы бер гаилә яшәү өчен билгеләнгән, күрше блок яки күрше блоклар белән уртак стенага (гомуми стена) ия, уртак җир кишәрлегендә урнашкан һәм гомуми файдалану (блоклы төзелешнең торак йортлары) территориясенә чыгу мөмкинлеге бар; декоратив һәм җиләк-җимеш агачлары, яшелчә һәм җиләк-җимеш культураларын үрчетү; индивидуаль гаражлар һәм башка корылмалар һәм башка ярдәмче корылмалар урнаштыру; балалар өчен спорт мәйданчыклары һәм ял мәйданчыклары урнаштыру; балалар өчен ял итү мәйданчыклары урнаштыру. Аңлатма: Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре, торак йорттан тыш, коймалар, ташландык су чокырлары, сарайлар һәм башка ишегалды корылмаларыннан урнаштыру мөмкинлеген күздә тота.
2.4	Күчмә торак	Аталган корылмаларны җир кишәрлегендә яисә гомуми файдалануга билгеләнгән инженерлык корылмалары булган җир кишәрлекләренә яисә җир кишәрлекләренә тоташтыру мөмкинлеге белән торак буларак файдалануга яраклы корылмаларны (палатка шәһәрчекләре, кемпинглар, торак вагончиклары, торак прицеплары) урнаштыру
2.5	Уртача катлы торак төзелеше	Һәрберсе даими яшәү өчен яраклы фатирларга бүлү өчен билгеләнгән торак йортларны урнаштыру (ике һәм аннан да күбрәк фатирга бүленгән сигез җир өсте катыннан артык булмаган торак йортлар); төзеклəндерү һәм яшелләндерү; җир асты гаражларын урнаштыру, спорт һәм балалар мәйданчыкларын, ял мәйданчыкларын автостоянкалар урнаштыру; күп фатирлы йортның төзелгән, төзелгән һәм төзелгән-төзелгән бүлмәләрендә торак төзелешенә хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру, әгәр мондый биналарның

2.6		гомуми мәйданы күп фатирлы йорттагы биналарның гомуми мәйданы 20% тәшкил итмәсә; Аңлатма: Әлеге Кагыйдәләргә карата рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре биш каттан сигез катка кадәр булган торак йортларны урнаштыру мөмкинлеген күздә тота.
2.6	Күпкатлы торак төзелеше (биек төзелеш)	Һәрберсе даими яшәү өчен яраклы булган фатирларга бүлү өчен билгеләнгән торак йортларны урнаштыру (җир асты катларын да кертеп, тугыз һәм аннан да югарырак катлы егерме һәм аннан да күбрәк фатирларга бүленгән торак йортлар); йорт яны территорияләрен төзекләндерү һәм яшелләндерү; спорт һәм балалар мәйданчыкларын, хуҗалык мәйданчыкларын төзекләндерү; җир асты гаражларын һәм җир өсте автотукталышларын урнаштыру, төзелгән, күпфатирлы йортның аерым урыннарында урнашкан күпфатирлы йортның аерым биналарында урнашкан торак йортларга хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру, әгәр күпфатирлы йорттагы мондый биналарның мәйданы гомуми йорт мәйданыннан 15%тан артмаса. Аңлатма: Әлеге Кагыйдәләргә карата рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре тугыз каттан алып егерме өске катка кадәр булган торак йортларны урнаштыру мөмкинлеген күздә тота.
2.7	Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү	Рөхсәт ителгән куллану төрләре 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.4.1, 3.5.1, 3.6, 3.7, 3.10.1, 4.1, 4.3, 4.4, 4.6, 4.7, 4.9 белән кодлар белән каралган капиталь төзелеш объектларын урнаштыру, әгәр аларны урнаштыру торак төзелешенә хезмәт күрсәтү өчен кирәк булса, шулай ук гражданнарның яшәү шартлары белән бәйле, әйләнә-тирә мохиткә һәм санитар иминлеккә зыян китермәсә, халык хокукларын бозмаса, санитар зона булдыруны таләп итми.
2.7.1	Гараж билгеләнешендәге объектлар	Автомобиль урнаштыру мөмкинлеге белән аерым торучы һәм төзелгән, шул исәптән җир асты гражданнарның шәхси автотранспортын саклау өчен билгеләнгән гаражлар урнаштыру
3.0	Капиталь төзелеш объектларыннан иҗтимагый файдалану	Капиталь төзелеш объектларын кешенең көнкүреш, социаль һәм рухи ихтыяҗларын канәгатьләндерү максатларында урнаштыру. Әлеге төр рөхсәт ителгән файдалануның эчтәлеге 3.1 - 3.10.2 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.
3.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Физик һәм юридик затларны коммуналь хезмәтләр белән тәэмин итү максатларында капиталь төзелеш объектларын урнаштыру, аерым алганда: су, җылылык, электр, газ белән тәэмин итү, элемтә хезмәтләре күрсәтү, канализация агымнары бүлеп бирү, күчемсез милек объектларын чистарту һәм җыештыру(котельныйлар, су алу җайланмалары, чистарту корылмалары, насос станцияләре, электр

		линияләре, трансформатор подстанцияләре, газүткәргечләр, элемтә линияләре, телефон станцияләре, канализация линияләре, тукталышлар, гаражлар һәм урып-җыю һәм авария техникасына хезмәт күрсәтү остаханәләре, шулай ук аларга коммуналь хезмәтләр күрсәтү белән бәйле рәвештә физик һәм юридик затларны кабул итү өчен билгеләнгән биналар һәм бүлмәләр)
3.2	Социаль хезмәтләр күрсәтү	Гражданнарга социаль ярдәм күрсәтү (халыкны эш белән тәэмин итү хезмәте, картлар йортлары, балалар йортлары, аз керемле гражданнарның туклану пунктлары, йортсыз гражданнар өчен төн үткәрү пунктлары, социаль, пенсия һәм башка хезмәтләр күрсәтү өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын урнаштыру, аларда социаль ярдәм күрсәтү һәм социаль яки пенсия түләүләрен билгеләү мәсьәләләре буенча гражданнар кабул итә торган социаль, пенсия һәм башка хезмәтләр); почта һәм телеграф бүлекләрен урнаштыру өчен капиталь төзелеш объектларын урнаштыру; коммерциягә карамаган иҗтимагый оешмалар, клублар урнаштыру өчен капиталь төзелеш объектларын урнаштыру;
3.3	Көнкүреш хезмәте	Халыкка яисә көнкүреш хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын (вак ремонт, ателье, мунча, чәчтараш, химик чистарту, күмү бюролары) урнаштыру
3.4	Сәламәтлек саклау	Гражданнарга медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлеге 3.4.1 - 3.4.2 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.
3.4.1	Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	Гражданнарга амбулатория-поликлиника медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын (поликлиникалар, фельдшерлык пунктлары, сәламәтлек саклау пунктлары, ана һәм бала үзәкләре, диагностика үзәкләре, сөт кухнялары, кан донорлыгы станцияләре, клиник лабораторияләр) урнаштыру
3.4.2	Стационар медицина хезмәте	Стационарда медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын (хастаханәләрне, бала тудыру йортларын, фәнни-медицина учреждениеләрен һәм стационар белән дәвалау буенча хезмәт күрсәтүне тәэмин итә торган башка объектларны урнаштыру); ашыгыч ярдәм станцияләрен урнаштыру
3.5	Мәгариф һәм агарту	Тәрбия, белем бирү һәм мәгариф өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын (балалар ясльләре, балалар бакчалары, мәктәпләр, лицейлар, гимназияләр, һөнәри техник училищелар, көллиятләр, сәнгать мәктәпләре, музыка мәктәпләре һәм училищелар, белем бирү түгәрәкләре, белем бирү җәмгыятьләре, институтлар, университетлар, белгечләрне яңадан әзерләү һәм квалификацияләрен күтәрү оешмалары һәм тәрбия, белем бирү һәм агарту эшчәнлеген гамәлгә ашыручы башка оешмалар) урнаштыру. Әлеге төр

		кулланунның эчтәлеге 3.5.1 - 3.5.2 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.
3.5.1	Мәктәпкәчә һәм урта башлангыч гомуми белем	Мәгариф, мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын (балалар яслеләре, балалар бакчалары, мәктәпләр, лицейлар, гимназияләр, сәнгать, музыка мәктәпләре, белем бирү түгәрәкләре һәм белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы башка оешмалар) урнаштыру
3.5.2	Урта һәм югары һөнәри белем	Һөнәри белем бирү һәм агарту өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын урнаштыру (һөнәри техник училищелар, көллиятләр, сәнгать, музыка училищелары, белем җәмгыятьләре, институтлар, университетлар, белем бирү һәм агарту эшчәнлеген гамәлгә ашыручы белгечләр һәм башка оешмалар)
3.6	Мәдәни үсеш	Аларда музейлар, күргәзмә заллары, сәнгать галереяләре, мәдәният йортлары, китапханәләр, кинотеатрлар һәм кинозаллар, театрлар, филармонияләр, планетарийлар урнаштыру; бәйрәм итү һәм күңел ачу мәйданчыклары урнаштыру; цирклар, җәнлекләр, зоопарклар, океанариумнар урнаштыру өчен биналар һәм корылмалар урнаштыру
3.7	Дини файдалану	Дини йолалар (чиркәүләр, соборлар, храмнар, часовня, монастырьлар, мәчетләр, намаз йортлары) җибәрү өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын урнаштыру; дини хезмәтне башкару белән бәйле рәвештә, шулай ук хәйрия һәм дини белем бирү эшчәнлеген (монастырьлар, скитлар, якшәмбе мәктәпләр, семинарияләр, рухи училищелар) башкару өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын урнаштыру
3.8	Иҗтимагый идарә	Дәүләт хакимияте органнарын, җирле үзидарә органнарын, судноларны, шулай ук аларның эшчәнлеген турыдан-туры тәэмин итүче оешмаларны урнаштыру өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын урнаштыру; сәяси партияләрнең, һөнәри һәм тармак берлекләренең идарә органнарын, гражданнарның иҗади берлекләрен һәм башка иҗтимагый берләшмәләрен тармак яисә сәяси билге буенча урнаштыру, Россия Федерациясендә чит дәүләтләрнең дипломатик вәкиллекләре һәм консул учреждениеләре өчен капиталь төзелеш объектларын урнаштыру
3.9	Фәнни эшчәнлекне тәэмин итү	Фәнни тикшеренүләр һәм тикшеренүләр, тәҗрибә сәнәгать үрнәкләре сынауларын үткәрү өчен, фәнни тикшеренүләр, тикшеренүләр һәм эшләнмәләр (фәнни-тикшерену институтлары, проект институтлары, фәнни үзәкләр, тәҗрибә-конструкторлык үзәкләре, дәүләт фәннәре академиясе, шул исәптән тармак фәннәре), фәнни һәм селекция эше уздыру, авыл һәм урман хуҗалыгын алып бару өчен, фәнни яктан караганда үсемлекләр һәм хайваннар дөньясы үрнәкләрен алу өчен кыйммәтле булган

		оешмаларны урнаштыру өчен капиталь төзелеш объектларын урнаштыру
3.9.1	Гидрометеорол огия һәм аның белән чиктәш өлкәләрдә эшчәнлекне тәэмин итү	Әйләнә-тирә мохиттә бара торган физик һәм химик процессларны күзәтү өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын урнаштыру, аның гидрометеорология, агрометеорология һәм гелиогеофизик характеристикаларын билгеләү, атмосфера һавасының, туфракның, су объектларының пычрану дәрәҗәсен, шул исәптән гидробиологик күрсәткечләр буенча, һәм җир тирәли - космик киңлекләрне, гидрометеорология һәм аның белән чиктәш өлкәләрдә кулланыла торган биналарны һәм корылмаларны (доплеровка метеорологик радиолокаторлары, гидрологик постлар һәм башкалар) билгеләү
3.10	Ветеринария хезмәте	Ветеринария хезмәтләре күрсәтү, авыл хуҗалыгы булмаган терлекләрне тоту яисә үрчетү өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын кеше күзәтүендә урнаштыру. Әлеге куллануның рөхсәт ителгән төрен тоту 3.10.1 - 3.10.2 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	Ветеринария хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын хайваннарны тотудан башка урнаштыру
3.10.2	Хайваннар өчен приютлар	Стационарда ветеринария хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын урнаштыру; авыл хуҗалыгы булмаган хайваннарны тоту, үрчетү өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын кеше күзәтүе астында урнаштыру, йортсыз хайваннарны тоту һәм дәвалау буенча хезмәтләр күрсәтү; хайваннар өчен кунакханәләр оештыру өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын урнаштыру; хайваннар өчен кунакханәләр оештыру өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын урнаштыру
4.0	Эшмәкәрлек	Капиталь төзелеш объектларын сәүдә, банк һәм башка эшкуарлык эшчәнлеге нигезендә табыш алу максатларында урнаштыру. Әлеге рөхсәт ителгән файдалануның эчтәлеге 4.1 - 4.10 кодларында каралган рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.
4.1	Эшлекле идарә	Капиталь төзелеш объектларын түбәндәге максат белән урнаштыру: дәүләт яисә муниципаль идарә һәм хезмәтләр күрсәтү белән бәйле булмаган идарә эшчәнлеге объектларын урнаштыру, шулай ук оешмалар арасында сату вакытында товар тапшыруны таләп итми торган килешүләр башкаруны тәэмин итү, шул исәптән биржа эшчәнлеге (банк һәм иминиятләштерү эшчәнлегеннән тыш)
4.2	Сәүдә объектлары (сәүдә үзәкләре, сәүдә-күңел ачу	Товарлар сатуны гамәлгә ашыручы бер яисә берничә оешманы урнаштыру, 4.5 - 4.9 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләре эчтәлегенә ярашлы рәвештә хезмәтләр күрсәтү максатыннан, 5000 кв.м артык мәйданлы капиталь

	үзәкләре (комплекслар)	төзелеш объектларын урнаштыру; хезмәткәрләр автомобильләре һәм (яисә) сәүдә үзәгенә килүчеләр өчен гаражлар һәм (яисә) тукталышлар урнаштыру
4.3	Базарлар	Даими яисә вакытлыча сәүдә (ярминкә, базар, базар) оештыру өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын, корылмаларны урнаштыру, һәр сәүдә урынының 200 кв. метрдан артык сәүдә мәйданы булмавын исәпкә алып; хезмәткәрләр автомобильләре һәм базарга килүчеләр өчен гаражлар һәм (яисә) тукталышлар урнаштыру
4.4	Кибетләр	Сәүдә мәйданы 5000 кв. метрга кадәр булган товарларны сату өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын урнаштыру
4.5	Банк һәм иминиятләштер ү эшчәнлеге	Банк һәм иминият оешмаларын урнаштыру өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын урнаштыру
4.6	Җәмәгать туклануы	Җәмәгать туклануы урыннары (рестораннар, кафелар, ашханәләр, кабымлыклар, барлар) урнаштыру максатларында капиталь төзелеш объектларын урнаштыру
4.7	Кунакханә хезмәте	Кунакханәләрне, шулай ук аларда вакытлыча яшәү өчен торак урыны бирүдән эшкуарлык файдасын алу максатында кулланыла торган башка биналарны урнаштыру
4.8	Күңел ачулар	Урнаштыру өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын: дискотекалар һәм бию мәйданчыклары, төнге клублар, аквапарклар, боулинг, аттракционнар, ипподромнар, уен автоматлары (азартлы уеннар уткәрү өчен кулланыла торган уен җайланмасыннан тыш) һәм уен мәйданчыкларыннан урнаштыру; уен зоналарында шулай ук азартлы уеннар уздыру өчен кулланыла торган уен автоматлары залларын, уен автоматлары залларын урнаштыру, шулай ук кунакханәләр һәм җәмәгать туклануы йортларын уен зоналарына килүчеләр өчен урнаштыру рөхсәт ителә.
4.9	Автотранспортк а хезмәт күрсәтү	Даими яки вакытлы гаражларны берничә стоянкалы урыны, стоянкалары (парковкалары), гаражлары, шул исәптән кодта күрсәтелмәгән күпкатлы гаражлары 2.7.1.
4.9.1	Юл буе сервисы объектлары	Автозаправка станцияләрен (бензин, газ станцияләрен) урнаштыру; юл буе сервисы объектлары сыйфатында җәмәгать туклануын оештыру өчен кирәкле сәүдә кибетләрен, биналарны урнаштыру; юл буе сервисы сыйфатында кунакханә хезмәтләре күрсәтү; автомобиль юу станцияләрен һәм автомобиль кирәк-яраклары өчен кер юу урыннарын, автомобиль һәм юл буе сервисының башка объектларын ремонтлау һәм аларга хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән остаханәләрне урнаштыру
4.10	Күргәзмә-ярминкә эшчәнлеге	Күргәзмә-ярминкә һәм конгресс эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын, корылмаларны, күрсәтелгән чараларга хезмәт күрсәтү өчен

		кирәкле эшчәнлекне дә кертеп, урнаштыру (экспозиция мәйданын төзү, чараларда катнашучыларның тукклануын оештыру)
5.0	Ял (рекреация)	Спорт, физик культура, җәяүле йөрү, ял һәм туризм белән шөгыльләнү өчен урыннар, табигать, пикниклар, аучылар, балыкчылар һәм башка эшчәнлек артыннан күзәтү; паркларны, шәһәр урманнарын, бакчаларны, бакчаларны, буаларны, күлләрне, сусаклагычларны, пляжларны, яр буе полосаларын булдыру һәм карау, шулай ук аларда ял итү урыннарын җиһазландыру. Эчтәлеге әлеге төр рөхсәт ителгән куллану үз эченә 5.1-5.5 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләрен ала <u>Аңлатма:</u> Гомуми файдаланудагы су объектларының яр полосаларына карата, күрсәтелгән рөхсәт ителгән файдалану төреннән тыш, гомуми файдаланудагы «Җир кишәрлекләре (территорияләр)» рөхсәт ителгән файдалану төрен (код 12.0) куллану мөмкин.
5.1	Спорт	Спорт клублары, спорт заллары, бассейннар сыйфатында капиталь төзелеш объектларын урнаштыру, спорт һәм физкультура белән шөгыльләнү өчен мәйданчыклар (йөгерү юллары, спорт корылмалары, теннис кортлары, спорт уеннары өчен кырлар, автодромнар, мотодромнар, трамплиннар, трассалар һәм спорт атулары), шул исәптән су (су спорт төрләре һәм инвентарьны саклау өчен кирәкле причаллар һәм корылмалар) урнаштыру, спорт базалары һәм лагерьлар урнаштыру
5.2	Табигый-танып белү туризмы	Табигать, җәяүлеләр һәм ат чабышлары белән танышу өчен база һәм палатка лагерьларын урнаштыру, сукмак һәм юллар салу, әйләнә-тирә табигать мохите турында танып белү белешмәләре булган щитлар урнаштыру; табигатьне саклау һәм табигатьне торгызу чараларын гамәлгә ашыру
5.2.1	Туристлык хезмәте	Дәвалау буенча хезмәтләр күрсәтми торган пансионатларны, туристлык кунакханәләрен, кемпингларын, ял йортларын, шулай ук аларда вакытлыча яшәү өчен торак урын бирүдән эшкуарлык файдасын алу максатында кулланыла торган башка биналарны урнаштыру; балалар лагерьларын урнаштыру
5.3	Аучылык һәм балыкчылык	Аучылык һәм балыкчылык урыннарын төзекләндерү, шул исәптән аучылык яисә балыкчылык йорты, җәнлекләрнең баш санын торгызу һәм тоту өчен кирәкле корылмалар яки балык тоту урыннары урнаштыру.
5.4	Кечкенә күләмле суднолар өчен причаллар	Яхталарны, катерларны, көймәләрне һәм башка кече судноларны причал ясау, саклау һәм хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән корылмаларны урнаштыру
5.5	Гольф яки атта йөрү өчен мәйданнар	Гольф уйнау яки атта йөрү өчен урыннар урнаштыру, шул исәптән кирәкле җир эшләрен һәм ярдәмче корылмаларны

		гамәлгә ашыру, трибуналар урнаштыруны күздә тотмаган конноспортив манежлар урнаштыру
6.0	Җитештерү эшчәнлеге	Җир асты байлыкларын чыгару, аларны эшкәртү, сәнәгать ысулы белән әйберләр әзерләү максатларында капиталь төзелеш объектларын урнаштыру. Аңлатма: Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төрен күрсәтелгән территориаль зона тематикасына туры килми торган сәнәгать объектларының территориаль зонасы чикләрендә булган очракта кулланырга кирәк.
6.1	Җир асты байлыкларыннан файдалану	Геологик эзләнүләрне гамәлгә ашыру; җир асты байлыкларын ачык (карьералар, отваллар) һәм ябык (шахталар, скважиналар) ысуллар белән чыгару; капиталь төзелеш объектларын, шул исәптән җир асты байлыкларын чыгару максатларында урнаштыру; капиталь төзелеш объектларын урнаштыру; чималны транспортировкага һәм (яисә) сәнәгать эшкәртүенә әзерләү өчен кирәкле капиталь төзелеш объектларын урнаштыру; җир асты байлыкларын чыгару авылара территориядә башкарылса, җир асты байлыкларыннан файдалану максатлары өчен кирәкле биналарга һәм корылмаларга хезмәт күрсәтүче хезмәткәрләргә яшәү өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын урнаштыру;
6.2	Авыр сәнәгать	Тау-баету һәм тау-эшкәртү, металлургия, машина төзелеше сәнәгате капиталь төзелеш объектларын урнаштыру, шулай ук суднолар төзелеше, авиатөзелеш, вагон төзү, машина төзелеше, станоклар төзү продукциясен җитештерү һәм ремонтлау, шулай ук эксплуатацияләү өчен саклау яки санитар-саклау зоналарын урнаштыру каралган башка шундый сәнәгать предприятиеләрен урнаштыру, моңа сәнәгать объекты рөхсәт ителгән файдалануның башка төренә кертелгән очраклар керми.
6.2.1	Автомобиль төзелеше сәнәгате	Транспорт чаралары һәм җиһазлар җитештерү, автомобильләр җитештерү, автомобиль кузовлары җитештерү, прицеплар, ярымприцеплар һәм бер яисә берничә төр транспорт йөртү, автомобильләр һәм аларның двигательләре өлешләрен җитештерү өчен билгеләнгән контейнерлар җитештерү өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын урнаштыру
6.3	Җиңел сәнәгать	Текстиль, фарфор-фаянс, электрон сәнәгать өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын урнаштыру
6.3.1	Фармацевтика сәнәгате	Фармацевтика производствосы өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын, шул исәптән сак яисә санитар-яклау зоналарын билгеләү каралган объектларны урнаштыру
6.4	Азык-төлек сәнәгате	Азык-төлек сәнәгате объектларын, авыл хуҗалыгы продукциясен эшкәртүгә аларны башка продукциягә (консервлау, чүкеү, икмәк пешерү) китерә торган ысул белән урнаштыру, шул исәптән эчемлекләр, алкоголь эчемлекләр

		һәм тәмәке әйберләре җитештерү өчен объектлар урнаштыру
6.5	Нефтехимия сәнәгате	Углеводород чималын эшкәртү, ашламалар, полимерлар, көнкүреш билгеләнешендәге химик продукция һәм мондый продукция җитештерү өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын, шулай ук башка шундый сәнәгать предприятиеләрен урнаштыру
6.6	Төзелеш сәнәгате	Җитештерү өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын: төзелеш материаллары (кирпечләр, пиломатериаллар, цемент, беркетү материаллары), көнкүреш һәм төзелеш газ һәм сантехника җиһазлары, лифтлар һәм күтәргечләр, столяр продукция, җыелма йортлар яки аларның өлешләре һәм башка шундый продукция җитештерү өчен урнаштыру
6.7	Энергетика	Гидроэнергетика объектларын, җылылык станцияләрен һәм башка электростанцияләрне урнаштыру, электр станцияләре өчен хезмәт күрсәтүче һәм ярдәмче корылмаларны (алтын калдыклар, гидротехник корылмалар) урнаштыру; электр челтәре хуҗалыгы объектларын урнаштыру, 3.1 код белән рөхсәт ителгән куллану төрен карап тоту каралган энергетика объектларыннан тыш.
6.7.1	Атом энергетикасы	Атом энергиясен, шул исәптән атом станцияләрен, атом-төш җайланмаларын (фәнни максатларда булдырылганнардан тыш), атом-төш материалларын һәм радиоактив матдәләрне саклау пунктларын электр станцияләре өчен хезмәт күрсәтүче һәм ярдәмче корылмаларны урнаштыру; атом электр станцияләренә хезмәт күрсәтүче электр челтәре хуҗалыгы объектларын урнаштыру
6.8	Элемтә	Элемтә, радиотапшырулар, телевидение объектларын урнаштыру, шул исәптән һава радиорелей, җир өсте һәм җир асты элемтә линияләрен, радиофикация линияләрен, антен кырларын да кертеп, элемтә кабельле линияләрендә, иярченле элемтә һәм телерадиотапшырулар инфраструктурасын үз эченә алган элемтә объектларыннан тыш, 3.1 коды белән рөхсәт ителгән файдалану төрен карап тоту каралган элемтә объектларыннан һәм телерадиотапшырулар инфраструктурасыннан тыш.
6.9	Складлар	Йөкләрне вакытлыча саклау, бүлү һәм күчерү (стратегик запасларны саклаудан тыш) буенча билгеләнгән, аларда йөк төялгән җитештерү комплексларының бер өлеше булмаган корылмалар: сәнәгать базалары, складлар, йөк төялү терминаллары һәм доклар, нефть саклагычлар һәм нефть суырту станцияләре, газ саклагычлары һәм аларга хезмәт күрсәтүче газ конденсат һәм газ эшкәртү станцияләре, элеваторлар һәм азык-төлек складлары, тимер юл кичү складларыннан тыш, аларны вакытлыча саклау, бүлү һәм күчерү корылмаларын урнаштыру
6.10	Космик эшчәнлекне тәэмин итү	Косдромнарны, старт комплексларын һәм җибәрү җайланмаларын, команда-үлчәү комплексларын, космик объектлар очышлары белән идарә итү үзәкләрен һәм пунктларын, мәгълүматны кабул итү, саклау һәм эшкәртү

		пунктларын, космик техниканы саклау базаларын, космик объектларны җиргә утырту полигоннарын, космик техниканы эшкәртү өчен эксперименталь база объектларын, космонавтлар әзерләү үзәкләрен һәм җайланмаларын, космик эшчәнлекне башкарганда кулланыла торган башка корылмаларны урнаштыру
6.11	Целлюлоза-кәгазь җитештерү	Целлюлоза-кәгазь җитештерү, целлюлоза, агач массасы, кәгазь, картон һәм алардан ясалган әйберләр җитештерү, нәшрият һәм полиграфия эшчәнлеге өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын урнаштыру, язылган мәгълүмат чыганакларын тиражлау
7.0	Транспорт	Кешеләр яки йөкләр ташу яки матдәләр тапшыру өчен кулланыла торган төрле юл һәм корылмаларның урнашуы. Әлеге төр куллануның эчтәлеге 7.1 - 7.5 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.
7.1	Тимер юл транспорты	Тимер юлларны, биналарны һәм корылмаларны, шул исәптән тимер юл вокзалларын һәм станцияләрне, шулай ук җир өсте һәм җир асты биналарын, корылмалар һәм башка объектларны эксплуатацияләү, реконструкцияләү, ремонтлау өчен кирәкле җиһазларны һәм объектларны урнаштыру; тимер юл транспортының төяү-бушату мәйданчыкларын, тигезләү складларын урнаштыру (ягулык-майлау материаллары һәм автозаправка станцияләре складларыннан, шулай ук тимер юллар белән тәэмин итү өчен билгеләнмәгән куркыныч матдәләрне һәм материалларны саклау өчен билгеләнгән складлардан тыш) һәм башка объектларны урнаштыру; җир өсте корылмаларын урнаштыру; шул исәптән, метрополитен станцияләрен, утырту станцияләрен урнаштыру; трамвай юлларын һәм җир өсте юлларын урнаштыру өчен билгеләнгән башка корылмаларны урнаштыру;
7.2	Автомобиль транспорты	Автомобиль юлларын һәм аларга бәйле корылмаларны урнаштыру; пассажирларга хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны урнаштыру, шулай ук транспорт чараларының эшен тәэмин итүче, юл хәрәкәте иминлеге өчен җаваплы эчке эшләр органнары постларын урнаштыру өчен билгеләнгән объектларны урнаштыру; автомобиль транспортын туктату өчен җир кишәрлекләрен урнаштыру, шулай ук кешеләрне билгеләнгән маршрут буенча ташуны гамәлгә ашыручы автомобиль транспортының депосын (стоянкалар урынын урнаштыру) урнаштыру
7.3	Су транспорты	Суд йөреше өчен ясалма төзелгән эчке су юлларын урнаштыру, эчке су юлларын капиталь төзү объектларын урнаштыру, диңгез портларын капиталь төзү объектларын урнаштыру, капиталь төзелеш объектларын, шул исәптән диңгез һәм елга портларын, причалларны, пристаньнарны, гидротехник корылмаларны, навигация җиһазларын һәм суднолар йөрешен һәм су ташуны тәэмин итү өчен кирәкле башка объектларны урнаштыру

7.4	Һава транспорты	Аэродромнар, вертолет мәйданчыклары (вертодромнар) урнаштыру, гидросамолетларны китерү һәм причал ясау өчен урыннар урнаштыру, һава судноларын очып китү һәм җиргә төшерү (утырту) өчен кирәкле очышларны һәм башка объектларны радиотехник тәэмин итү, аэропортлар (аэровокзаллар) һәм пассажирларны утырту һәм утырту, аларга хезмәт күрсәтү һәм аларның куркынычсызлыгын тәэмин итү өчен кирәкле башка объектларны урнаштыру, шулай ук һавада йөри торган йөкләрне төяү, бушату һәм саклау өчен кирәкле объектларны урнаштыру; һава судноларына техник хезмәт күрсәтү һәм ремонт ясау өчен билгеләнгән объектларны урнаштыру
7.5	Торбаүткәргеч транспорт	Нефть үткәргечләрне, сууткәргечләрне, газүткәргечләрне һәм башка торба үткәргечләрне, шулай ук аталган торбаүткәргечләрне эксплуатацияләү өчен кирәкле башка биналарны һәм корылмаларны урнаштыру
8.0	Оборонаны һәм иминлекне тәэмин итү	Россия Федерациясе Кораллы Көчләрен, башка гаскәрләрне, хәрби формированиеләрне һәм алар белән идарә итү органнарын (хәрби оешмаларны, эчке гаскәрләрне, учреждениеләрне һәм башка объектларны урнаштыру, гаскәрләрне һәм флот көчләрен дислокацияләү), хәрби өйрәнүләр һәм хәрби частьларның хәрби әзерлеген тәэмин итүгә юнәлдерелгән башка чаралар уздыру; хәрби училищелар, хәрби институтлар, хәрби университетлар, хәрби академияләр биналарын урнаштыру; таможня эшчәнлеген гамәлгә ашыруны тәэмин итә торган объектлар урнаштыру <u>Аңлатма:</u> Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре хәрби комиссариатларны, хәрби чакыру пунктларын, гражданнар оборонасы бүлекчәләрен һәм гадәттән тыш хәлләрне урнаштыру мөмкинлеген күздә тота.
8.1	Кораллы көчләрне тәэмин итү	Коралны, хәрби билгеләнештәге техниканы һәм боеприпасларны эшләү, сынау, җитештерү яки юк итү өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын урнаштыру; сынау полигоннары, кораллануны юкка чыгару һәм корал яки сугыш кирәк-яракларын куллануга, җитештерүгә, ремонтлауга яисә юкка чыгаруга бәйле рәвештә барлыкка килә торган калдыкларны юкка чыгару урыннары буларак җир кишәрлекләрен урнаштыру; дәүләт һәм мобилизация резервларында (саклагычларда, складларда һәм башка объектларда) матди кыйммәтләр запасларын булдыру һәм саклау өчен кирәкле капиталь төзелеш объектларын урнаштыру; иминлеген тәэмин итү өчен административ-территориаль берәмлекләр төзелгән объектларны урнаштыру.
8.2	Россия Федерациясе	Россия Федерациясе Дәүләт чиген яклауны һәм саклауны тәэмин итү, чик буе хәрби частьларын һәм алар белән идарә

	Дәүләт чиген саклау	итү органнарын урнаштыру, шулай ук Россия Федерациясе Дәүләт чиге аша үткәрү пунктларын урнаштыру өчен кирәкле инженерлык корылмаларын һәм чит илләрне, чик буе хәрби частьларын һәм алар белән идарә итү органнарын урнаштыру, шулай ук Россия Федерациясе Дәүләт чиге аша үткәрү пунктларын урнаштыру өчен кирәкле башка объектларны урнаштыру
8.3	Эчке хокук тәртибен тәэмин итү	Хәрби хезмәт булган эчке эшләр органнарының һәм коткару хезмәтләренең әзерлегенә әзерлек һәм ярдәм итү өчен кирәкле капиталь төзелеш объектларын урнаштыру; гражданнар оборонасы объектларын, җитештерү биналарының бер өлеше булган гражданнар оборонасы объектларыннан тыш, урнаштыру
8.4	Җәзалар үтәтү эшчәнлеген тәэмин итү	Капиталь төзелеш объектларын иректән мәхрүм итү урыннары булдыру өчен урнаштыру (тикшерү изоляторлары, төрмәләр, поселения)
9.0	Табигатьне махсус саклау һәм өйрәнү эшчәнлеге	Чикләрендә хуҗалык эшчәнлеге, табигатьне саклауга һәм өйрәнүгә бәйле эшчәнлектән тыш, рөхсәт ителми торган махсус сакланылучы табигать территорияләрен булдыру юлы белән үсемлекләр һәм хайваннар дөньясын саклау һәм өйрәнү (дәүләт табигать тыюлыклары, милли һәм табигый парклар, табигать һәйкәлләре, дендрология парклары, ботаника бакчалары)
9.1	Табигый территорияләрне саклау	Әйләнә-тирә табигать мохитенең аерым табигый сыйфатларын әлеге зонада хуҗалык эшчәнлеген чикләү юлы белән саклау, аерым алганда: тыелган полосаларны булдыру һәм тәрбияләү, яклау урманнарын, шул исәптән шәһәр урманнарын, урман паркларында булдыру һәм тәрбияләү, яклау урманнарында рөхсәт ителгән башка хуҗалык эшчәнлеге, тыюлыкларда табигать ресурсларыннан файдалану режимын саклау, аеруча кыйммәтле булган җирләрнең үзлекләрен саклау. <u>Аңлатма:</u> Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төрен, гомуми файдаланудагы территорияләрне оештырудан тыш, махсус хуҗалык эшчәнлеге каралмаган территорияләр чикләрендә кулланырга кирәк.
9.2	Курорт эшчәнлеге	Табигый дәвалау ресурсларын (минераль сулар ятмалары, дәвалау пычраклары, рапой лиманнар һәм күлләр, махсус климат һәм кеше авыруларын профилактикалау һәм дәвалау өчен файдаланыла торган яки кулланылырга мөмкин булган башка табигать факторлары һәм шартлары) дәвалау һәм дәвалау ресурсларын тау-санитария округының беренче зонасы чикләрендә дәвалау-савыктыру һәм курорт җирләрен саклауны ярлыландырудан һәм юкка чыгарудан саклау өчен файдалану.
9.2.1	Санаторий эшчәнлеге	Халыкны дәвалау һәм савыктыру буенча хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итүче шифаханәләрне һәм профилакторийларны урнаштыру; дәвалау-савыктыру урыннарын (комлыклар, бюветлар, шифаханә пычрагын чыгару урыннарын) урнаштыру; дәвалау-савыктыру

		лагерьлары урнаштыру;
9.3	Тарихи-мәдәни эшчәнлек	Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларын (тарих һәм мәдәният ядкарьләрен) саклау һәм өйрәнү, шул исәптән: археологик мирас объектларын, истәлекле урыннарны, тарихи кәсепләр, җитештерү һәм һөнәрчелек урыннарын, хәрби һәм гражданлык каберлекләренә, мәдәни мирас объектларына, тарихи промысел яки һөнәрчелек булган хуҗалык эшчәнлеген, шулай ук танып белү туризмын тәэмин итүче хуҗалык эшчәнлеген тәэмин итү
10.0	Урманнардан файдалану	Агач материалын һәм агач булмаган урман ресурсларын әзерләү, беренчел эшкәртү һәм чыгару, урманнарны саклау һәм торгызу эшчәнлеге һәм башка максатлар. Әлеге төрдәге рөхсәт ителгән файдалануның эчтәлеге кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала 10.1 - 10.5
10.1	Агач әзерләү	Табигать шартларында үскән, шул исәптән гражданнар тарафыннан үз ихтыяҗлары өчен үсеп чыккан урман утыртмаларын кисү, өлешчә эшкәртү, агачны саклау һәм чыгару, урман юлларын булдыру, агач (урман складлары, урман киселешләре) эшкәртү һәм саклау өчен кирәкле корылмаларны урнаштыру, урманнарны саклау һәм торгызу
10.2	Урман плантацияләре	Кеше хезмәте белән үстерелгән урман утыртмаларын үстерү һәм кисү, үзагачны өлешчә эшкәртү, саклау һәм чыгару, юллар булдыру, агач (урман складлары, урман киселешләре) эшкәртү һәм саклау өчен кирәкле корылмалар урнаштыру, урманнарны саклау
10.3	Урман ресурсларын әзерләү	Табылган урман ресурсларын, шул исәптән гражданнар тарафыннан үз ихтыяҗлары өчен азык-төлек урман ресурсларын һәм кыргый үсүче үсемлекләрне әзерләү, саклау, тирәнтен эшкәртү һәм чыгару, урман ресурсларын саклау һәм эшкәртү өчен кирәкле вакытлы корылмаларны (киптерүләр, гөмбә кайнату, складлар) урнаштыру, урманнарны саклау өчен кирәкле вакытлыча корылмаларны урнаштыру
10.4	Резервтагы урманнар	Урманнарны саклауга бәйле эшчәнлек
11.0	Су объектлары	Бозлыклар, карлар, инешләр, елгалар, күлләр, сазлыклар, территориаль диңгезләр һәм башка өске су объектлары
11.1	Су объектларынна н гомуми файдалану	Су объектларына тоташкан җир кишәрлекләрен, әгәр тиешле тыюлар законда билгеләнмәгән булса, судан гомуми файдалануны (гражданнар тарафыннан шәхси ихтыяҗлар өчен гамәлгә ашырыла торган судан файдалану, шулай ук эчәргә яраклы һәм хуҗалык-көнкүрешне су белән тәэмин итү максатларында су ресурсларын алу (алу), су объектларында ял итү өчен билгеләнгән аз үлчәмле суднолардан, су мотоциклларыннан һәм башка техник чаралардан файдалану

11.2	Су объектларынна н махсус файдалану	Су объектларына тоташкан җир кишәрлекләрен махсус судан файдалану өчен кирәкле ысуллар (су объектларыннан су ресурсларын алу, агып төшүче суларны һәм (яисә) дренаж суларын агызу, төптән тирәнәйтү, шартлату, бораулау һәм су объектларының төбен һәм ярларын үзгәртүгә бәйле башка эшләр) куллану
11.3	Гидротехник корылмалар	Сусаклагыч һәм балык тоту корылмаларын, яр саклау корылмаларын эксплуатацияләү өчен кирәкле гидротехник корылмаларны (плотиналар, су җыйгычлар, су чыгару һәм башка гидротехник корылмаларны, суднолар үткәрү корылмаларын, балык тоту һәм балык тоту корылмаларын, яр буе саклау корылмаларын) урнаштыру
12.0	Гомуми файдаланудагы җир кишәрлекләре (территорияләр)	Урам-юл челтәре, автомобиль юллары һәм җәяүлеләр тротуарлары объектларының торак пунктлар чикләрендә урнашуы, җәяүлеләр өчен кичүләр, яр буйлары, яр буйлары, гомуми файдаланудагы су объектларының, скверлар, бульварлар, мәйданнар, йөрү юллары, төзекләндерү буенча кече архитектура формалары урнаштыру Аңлатма: Әлеге Кагыйдәләргә карата рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төрен кызыл сызыклар билгеләү юлы белән төзелгән территорияләр чикләрендә күздә тотарга кирәк. Гомуми файдаланудагы су объектларының яр полосаларына карата, рөхсәт ителгән файдалануның күрсәтелгән төреннән тыш, «Ял (рекреация)» (код 5.0) рөхсәт ителгән файдалану төрен куллану мөмкин.
12.1	Ритуаль эшчәнлек	Зиратлар, крематорийлар һәм күмү урыннары урнаштыру; тиешле гыйбадәт корылмалары урнаштыру
12.2	Махсус эшчәнлек	Җитештерү һәм куллану калдыкларын, медицина калдыкларын, биологик калдыкларны, радиоактив калдыкларны, озон катламын җимерүче матдәләрне урнаштыру, саклау, күмү, туплау, эшкәртү, зарарсызландыру, зарарсызландыру, шулай ук калдыкларны урнаштыру, күмү, саклау объектларын урнаштыру объектларын урнаштыру, мондый калдыкларны (үләт базларын, чүп яндыру һәм эшкәртү заводларын, көнкүреш чүп-чарын һәм калдыкларны күмү һәм сортларга аеру полигоннарын, аларны икенчел эшкәртү өчен әйберләрне җыю урыннарын урнаштыру
12.3	Запас	Хуҗалык эшчәнлеге булмау
13.1	Бакчачылык	Җиләк-җимеш, яшелчә, бакча яисә башка авыл хуҗалыгы культуралары һәм бәрәңге үстерүгә бәйле эшчәнлекне гамәлгә ашыру; авыл хуҗалыгы хезмәт коралларын һәм авыл хуҗалыгы продукциясен саклау өчен билгеләнгән некапиталь торак төзелешен һәм хуҗалык корылмаларын һәм корылмаларны урнаштыру Аңлатма: Әлеге Кагыйдәләргә карата рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре бернинди капиталь төзелеш объектларын урнаштыруны күздә тотмый.

		«Кыр участокларында шәхси ярдәмче хуҗалык алып бару» рөхсәт ителгән куллану төреннән аермалы буларак (код 1.16), хокук ияләре физик затлар булган җир кишәрлекләре өчен кулланыла.
13.2	Бакчачылык тармагын алып бару	Җиләк-җимеш, яшелчә, бакча яисә башка авыл хуҗалыгы культуралары һәм бәрәңге үстерү белән бәйле эшчәнлекне гамәлгә ашыру; ял итү өчен билгеләнгән һәм фатирларга бүленмәгән бакча йортын урнаштыру; хуҗалык корылмаларын һәм корылмаларны урнаштыру Аңлатма: бакча йорты -ел әйләнәсе яшәү һәм инженерлык инфраструктурасы белән тәэмин итү күздә тотылмаган йорт. Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре, бакча йортыннан тыш, коймалар , бәдрәфләр, сарайлар һәм башка ишегал ды корылмалары урнаштыру мөмкинлеген күздә тота.
13.3	Дача хуҗалыгын алып бару	Торак дача йортын (ял итү һәм яшәү өчен яраклы фатирларга бүлү өчен билгеләнмәгән, биеклеге өч каттан да югары булмаган) урнаштыру; җиләк-җимеш, яшелчә, бахча яисә башка авыл хуҗалыгы культуралары һәм бәрәңге үстерү белән бәйле эшчәнлекне гамәлгә ашыру; хуҗалык корылмаларын урнаштыру Аңлатма: Торак йорт дип ел әйләнәсе яшәү һәм инженер инфраструктурасы белән тәэмин итү мөмкинлеген күздә тоткан йорт санала. Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре, торак дача йортыннан тыш, коймалар, бәдрәфләр, сарайлар һәм башка ишегалды корылмалары урнаштыру мөмкинлеген күздә тота.

*РФ Икътисади үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрендәге 540 номерлы боерыгы белән расланган җир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә (2017 елның 06 октябрендәге 10.2017 ел редакциясендә)

Кушымталар

1 нче кушымта. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территория зоналары

2 нче кушымта. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре

3 нче кушымта. VII бүлеккә кушымта

4 нче кушымта. Территория зоналары чикләре турында белешмәләр